

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyiltár petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1913.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Szombat, március 22.

Mai számunk főbb közleményei:

- A polgári törvénykönyv.
- A meggyilkolt király.
- Megmérgezett színésznő.
- Zsarolási kísérlet Kossuth Ferenc ellen.
- Aradi katonák katasztrófája.
- Megfenyítjük Montenegrót.
- A mérnök szerelme.
- Pécska főjegyzőjének nyugdíjazása.
- Letartóztatott gyárosok.
- Török győzelmek.
- A sztrájk.
- Tarkaságok.

Négy halott katona.

Arad, március 21.

Fekete gyász a század dobokon, tompa vezényszavak és a General de Charge szívbe markoló ropogása, azután négy frissen ásott sirba hocsátották le négy aradi, vagy aradmegyei baka összetört csontjait. Közel a tengerhez, melyen hadihajóink teljes gözzel Durazzo és Saint-Giovanni felé tartanak, hogy ismét elégtételt szerezzenek a csupa elégtételből élő monarchiának, Crkvice mellett egy kimondhatatlan nevű és a térképen egy gömböstühegyeni helyet sem érdemlő helyiségben ásta meg a sirt a hadvezetőség a négy aradi infanteristának, akiket Floriánu Demeter alezredes ma délután bizonyára mint az önfeláldozás, a katonai hűség mintaképeit és mint valami nagy szerencse részeseit bocsátott utolsó utjakra, ahonnan semmiféle kommandó többé vissza nem téríti őket.

Szőrnyű katasztrófa sujtott le az aradi háziezred Dalmáciában szolgáló negyedik zászlóaljának egyik századára. A tavaszi eső lemosta a hegyet, és egy sziklalavina

rázuhant a dvrnsniki barakkra, melyben a halálra fáradt aradi fiúk éjszakánként pihentek. Négyet nyomban megölt a közápor, tizenegyet pedig megsebesített.

Ezt a rémes tragédiát nem valami újság írta meg, nem holmi szenzációt kereső és a hadseregvezetőség jóhírének megtépdésére utazó „illetéktelen beavatkozó” röpti világgá. Floriánu Demeter alezredes, a háziezred negyedik zászlóaljának parancsnoka néhány soros sürgönye adta tudomására Barbini Sándor ezredparancsnoknak és bizonyára Krobotin hadügyminiszternek is. Nem újságcikk emel szörnyű vádat azok ellen, akik majdnem elviselhetetlen terhet rónak a magyar polgárokra, akik az erők végső megfeszítését követelik, megparancsolva, hogy aki behívót kap, kerekedjen fel, hagyja itt apját, anyját, feleségét, gyermekeit, a műhelyt, a boltot, az irodát és vonuljon be kivételes katonai szolgálatra, éhezzen, fázzék, rogyjon le a hajnaltól éjfélig tartó gyakorlatban. Ha pedig megörölt testét ráveti az ázott földön elszórt szalmára éjjeli pihenőül, akkor zuzassa magát halálra abban a barakkban, melyet olyan hegy tövében épített a császár és királyi hadmérnökség, hogy egy kiadósabb tavaszi eső úgy szétmállasztja, mint a lug a papirost.

Mikor két vagy három héttel ezelőtt egyik katonai szaklapban a délvidéken szolgáló tiszt leleplezte azt a lelkiismeretlen könnyelműséget, melylyel a hadvezetőség a behívott és a tél nyomorúságainak, ezer és ezer veszedelmének kitétt katonák sorsát intézi, majd pedig egy másik százados leírta már az örültséggel határos testi sanyargatással egybekötött, éjjel-nappali „fog-

lalkoztatást” a hadvezetőség azt felelte, hogy ez illetlenség, ez szemtelenség, világ pelengéjére állítani az ellenség ágyujainak torka előtt álló derék hadsereget. Megígérte, hogy majd utána járát ő a dolgoknak, melyekről előre kijelentheti, hogy hazugságok és rágalmak; a bűnös elveszi méltó büntetését, törvénybe idézi — a cikkek szerzőjét.

Idézzé most törvénybe a tavaszi esőt, a rozoga barakkot. Hurcoltassa a börtönbe azt az alezredest, aki megsürgönyözte fellettes hatóságának az aradi és aradmegyei családokat mélységes gyászba borító katasztrófát. Emeljen vádat azok ellen, akik a monarchia nagy hatalmi presztízisének nevében fegyverbe szólítják a családapákat, a családfentartó fiukat és „hat ló, vagy harminckét ember” felirású vagonokban a déli végekre szállítják, határt őriztetnek velük és úgy gondoskodnak róluk, hogy Napoleon vert serege az orosz debakel után hozzájuk képest parádében kirukkolt gárda ezred volt. Mondjanak szigorú ítéletet azokról, akik a halál küszöbére építik a papiros erősségű katonai barakkot, melynek penészes földje ezerféle nyavalyát és betegséget plántál az elcsigázott és rosszul táplált katonák testébe és éjszakának idején pedig maga alá temeti s összetöri a csontjait.

Vádolják meg az egész világot, hogy nem tud felemelkedni a legfelsőbb szolgálathoz, az érdekeinek ideális magaslatáig, mely azt követeli, hogy ha nincsen ellenséges golyó, akkor pusztítsa el magát az aradi baka, közáporral, szikla lavinával és vegye magára szemfedőül az összedőlő barakk rothadt deszkáját.

A hős kapitány.

Írta: Szekula Jenő.

Kosztics Szavér kapitány rettenthetetlen bátorságáról és hősiessé párbajairól volt nevezetes. Ez a szó, hogy „félelem” hiányzott a szótárából. Ismeretlen fogalom vala előtte. Valóságos középkori kalandor volt, egy ittfelajtott keresztet lovag, aki történetesen a huszadik században és magyar földön látott napvilágot. A teste szitává volt löve. Egzotikus csatamezők emlékei. A koponyájába ékelt ezüst shrapnell lövedék által ékelt szakadékot takart el. Bal lábára sántított. Egy végzetes fogadás emléke volt ez is; — mikor egyszer bravurból, télvíz idején lóhátról beugrott a Száva zajló jege közé, — akkor a lábát törte, s hónapokig nyomta utána az ágyat. De ez a kis baleset nem kedvtelenítette el. A szenzációs lovas-bravurt még kétszer is megismételte.

Vén korára megrokkant és elsavanyodott kissé, de beleszokott a polgárelételebe is, melyet sajtóságos romantikával aranyozott be, s élete ezután is a veszélyes helyzetek szüntelen keresésével telt el. Hősiessé bátorsága nem hagyta el éivilkorában sem.

A nyáron egy fiumei kávéházban találkoztam vele. A kapitány éppen a reggelijét fogyasztotta. Nagyon sápadt volt. Ruhája gyűrű-

dött. Látzott, hogy kevéssel előtte szállott le a vonatról.

Különösen megörvendtünk egymásnak.
— Hogy van, kapitány ur? — kérdeztem.
— Nem jól, — felelte zavaros szemhunyorgatással. — Borzalmas utazásom volt. Nem tudtam aludni.
— Miért nem?
— Mert félttem, — mondotta erős hangsúlyozással a kapitány. — Értse meg, félttem. Nemde, különös?
— Hihetetlen.
— Bizony az is! — felelte a kapitány. — Kosztics Szavér kapitány, a ki nem ijedt meg, mikor Khartumban rátörték a mahdi vérszomjas katonái, a ki megszokta, hogy elhagyott beduin-sátrakban háljon afrikai homokpusztákon, — az félt most a vasuti kocsiban, a budapest-fiumei úton. Ugy-e nevetség?
— De hát mi történt?
— Figyeljen ide. Ebből megtanulhatja, hogy nincsen bátor ember s nincsen gyáva ember. Minden csak helyzet. Érti?
Szivarra gyújtott, azután folytatta:
— Délután hat órakor ültem fel a gyorsvonatra. A második osztályon utaztam, mert takarékos ember vagyok. Hálókocsira nem váltottam jegyet. Minek? Éjjel én amugy sem tudnék aludni. A hálókocsiban tehát csak boszankodnék. Nemde?

Szippantott egyet.
— Mégis elalmosodtam. Amde nem lehetett aludni. A kocsi tömve volt utasokkal. Szemem majdnem összeragadt a fátárságtól. Idegesen fészkelődtem a helyemen. Végre Zágrábnál leszállottak az utasok. S én egyedül maradtam. Egy félelmes külsejű zsidóval.
Ostoba arccal nézett rám aztán folytatta:
— Félelmes külsejű ember volt! — mondotta a kapitány.
Amolyan „le juif terrible” — a milyenekről francia rémregényekben olvashatni. Magas, hét lábára megnőtt ember. Marcona és szakállal benőtt és sötétbe játszó arc. Mindenesetre akkor sem a hazai zsidókból való volt, hanem valami félelmetes, talán besszarábiai fajta, — valami aklimatizálódott rablóvesér. Én legalább nem tudtam szabadulni attól a gondolattól, hogy veszedelmes vonatrablóval akadtam össze.
Kezdett érdekelni a kapitány elbeszélése.
— Higyje el, nem valami kellemes dolog, késő éjjel, elhagyott vidéken, magányos vasuti kocsiban egy gonosz külsejű rablóval együtt utazni. Am figyeljen. Szóval magunkra maradtunk. S ekkor a „juif terrible” előlitta a lámpát, a kocsi ajtaját bezárta s felém fordulva így szólt:
— No, most legalább aludhatunk.
Nyers és ellentmondást nem tűrő hangon beszélt és valami különös és zavaros németiséggel.
— Igen, aludhatunk, — dadogtam én is, de az arcom feltűnően sápadt lehetett.

A polgári törvénykönyv.

Arad, március 21.

A mult héten, amidőn végső akkordjai hangzottak el azon nagy küzdelemnek, amelyet a munkapárt a parlament munkaképességeért és a választói reform megalkotásáért vívott, amidőn hasábos közlemények adtak hírt a vezérbizottság fontos tanácskozásairól s arról, hogy miként vélekedik Déry Zoltán a jövő Magyarországról s hogy miként kísérelte meg Lovász Márton az idő kerékét egy szóra megállítani, hogy sok szóban a magyar parlament fölélt levegőjét a legkulinariásabb gorombaságokkal saturálja: a komoly politikai lapokban apró betűkkel szedve ott szerénykedett egy ártatlan hirecske, mely szinte bocsánatot kért, hogy szárnyra mer kelni. Ebben a hírben az foglaltatott, hogy az igazságügyi miniszter az *általános polgári törvénykönyv* teljes szövegét legközelebb közzététeti, a nagy nyilvánosság bírálata alá bocsátja s ha lehetséges, ezen év őszén törvényjavaslat alájában a parlament elé terjeszti.

Est a szerény kis hirecskét alig méltatta az újságolvasó közönség nagyobb figyelemre, mert hiszen ki ér rá a magyar magánjogi kodexsel törődni akkor, amidőn a koalíció is demonstrál, midőn Lovász Márton remonstrál, midőn Déry Zoltán leleplez s amidőn a Kárpátoktól az Adriáig reng a műfélháborodás.

Kit érdekelne az, hogy egész nemzedékei a magyar jogtudósoknak, vállvetett munkával évtizedeken át dolgoztak ama munkának létesítésén, mely a magyar magánjogot egy egységes szerves egészebe foglalja össze? S nem vélünk csalódnai, hogy nagyon nagy azon alkalmi politikusoknak a száma, kik a nemzet szabadságjogainak rombadólte felett hullajtának bőséges könyveket, akik nem tudják azt, hogy kodifikált magánjogunk nincs, hogy Magyarország belterületének egy részében, Erdélyben még ma is az osztrák polgári törvénykönyv van életben, viszont a tulajdonképeni Magyarországon, a magánjog terén a legnagyobb bizonytalanság uralkodik, hogy annak csak egyes részei vannak törvénybe foglalva, egyébként a szokás, a gyakorlat is az idegen jogoknak analógia szerinti alkalmazása képezik a magyar magánjognak a forrásait, melynek utvesztőjében eligazodni, melynek óriási hezagait kipótolni óriási feladatot ró a magyar magánjog elméleti tudomá-

nyára egyrészt, másrészt a jogot gyakorlatilag alkalmazó bíróságokra.

Hogy pedig ez a helyzet gyakorlatilag mit jelent, annak legcsattanóbb bizonyítéka az, hogy volt reá eset, hogy a magyar királyi Kuria teljesen hasonló tárgyú perekben, ugyanazon időben két tanácsában egymással teljesen ellentétes döntéseket hozott.

Az alkotmány visszaállítása óta, Horváth Boldizsártól kezdve mindenik magyar igazságügyminiszternek programjában benne foglaltatott a magyar magánjogi kodex megalkotásának a terve.

Hála a magyar közéletet domináló közjogi kérdéseknek, majdnem egy fél évszázad mulott el alkotmányos életünkben, anélkül, hogy a nemzet ezen létezésükét képező mű megalkotott volna.

Az obstrukció kegyelméből — és ezt tessék szó szerint érteni, mert tényleg kegyelemből engedtetett meg egy kis időre a komoly tárgyalás — törvénybe van iktatva a modern magyar perjog, mely hivatva van a magyar törvénykezés menetének a jövő év őszétől kezdve európai formákat adni és azt az ősi formalizmus lélekölő béklyóiból kiszabadítani.

Az obstrukció száműzetését követő normális tárgyalási rend nyomán járó komoly törvényhozói munkának az volna a legméltóbb kezdete, ha az új era nyomatékos alkotásait, a magyar polgári törvénykönyvnek megcsinálásával vezetné be.

Ha a modern perjog után az egységes magyar magánjognak kodexét is megalkotná a mostani országgyűlés, úgy lehetnek annak politikai és alkotmányjogi alkotásairól a vélemények eltérők, abban mindenki egyet fog érteni, hogy ezen két műnek törvénybeiktatása által az ország jogélete és ezzel kapcsolatosan gazdasági fejlődése hatalmas lendületet fog nyerni.

Spectator.

Az új francia miniszterelnök. Párisból jelentik: Barthou elfogadta a megbízást kabinet alakítására. Viviani visszatartotta az igazságügyi tárcát, mert inkább a republikánus párt sorában akar dolgozni. Doumergue a felajánlott tárcát ugyanezen okból szintén visszautasította. A politikusok javarésze Barthou mellé csoportosul s különösen Bourgeois biztosította támogatásáról. Pichon elvállalta a hadügyi tárcát.

Pécska főjegyzőjének nyugdíjazása.

— Povácssay Soma nyilatkozata. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 21.

Március 31-én tartja tavaszi közgyűlését Aradvármegye törvényhatósági bizottsága. A tavaszi közgyűlés tárgysorozata — amelyet néhány nap előtt ismertettünk — érdekes ügygyel szaporodott meg. A törvényhatósági bizottság elé Aradvármegye egyik nagytudású és régi jegyzőjének nyugalmazás iránti kérelme kerül. Povácssay Soma, Magyarpécska község főjegyzője holnap adja át Dalnoki Nagy Lajos alispánnak kérényét, amelyben április 1. szeptől nyugállományba helyezését kéri.

Povácssay főjegyző egészségi állapotára való hivatkozással kéri a nyugalmazását, amit különben harminc betöltött szolgálati év után meg is kíván, meg is érdemel a nagy és fáradtságos munkát végzett községi jegyző. Három évtizedet töltött Povácssay Soma Magyarpécska község jegyzői székében és a virágzó, kulturált, gazdag, fejlődött község a legjobb bizonyítéka annak a munkásságnak, amelyet a most nyugalmába készülő főjegyző folytatott. Érdemeit huszonöt éves szolgálati jubileuma alkalmából a község is elismerte és méltatta. Szerzőképességének és tekintélyének bizonyítéka az is, hogy az aradvármegyei jegyzőegylet évek előtt elnökségként választotta és kartársai máig is bizalommal tartották meg egyesületük élén. Az energikus pécskai főjegyzőnek az utolsó években sok keletlenkedést okozott az a viszálykodás, amely különböző okok miatt két pártra szakította Magyarpécska lakosságát. A jegyző egyes intézkedéseivel elegendően pécskaiak nem igen kiméletes támadásokban részesítették Povácssay Somát, aki azután fegyelmi eljárást kért maga ellen és ezen az uton igyekezett tisztázni ügyeit.

Nyugdíjba vonulásáról Povácssay Soma főjegyző az Aradi Közlöny munkatársa előtt így nyilatkozott:

— Nyugdíjazás iránti kérelmemet már megírtam és holnap benyújtom Dalnoki Nagy Lajos dr. alispánnak. Elhatározásom nem mai keletű. Amióta leányaimat férjhez adtam, fiaimat pedig gimnáziumi tanulmányaik folytatására Aradra kellett küldenem, állandóan foglalkoztatott az a terv,

Utitársam kényelmesen végigdől a bőrléscen s én vele szemközt helyezkedtem el a kupéban, de nem tudtam aludni. A legkülönösebb vasuti rémtörténetek kovályogtak az gymban. S eszembe jutott, hogy ez a sötét külső idegen igen mélyen belenézett a pénztárcámba, a szatizok közé, mikor onnan előkotorásztam a vasuti jegyemet, hogy a vasuti kalauznak megmutassam.

— Nyilván arra vár, hogy elaludjam — elmélkedtem, — hogy kirabolhasson s talán megöljön.

Félelmes pillanatok voltak. A Karsztok felé jártunk. Nyolcszáz méteres magasságban. A hód besüthött az ablakon. A világosságban úgy rémlett, hogy utitársam tágra nyitja rettenetes karvalyazemét s az arcomba bámul. Hideg verejték lepte el homlokomat. Kitűnő angol revolverem a holteremben volt. Ha rám ugrik, könnyen elbánnhat velem, mint valami gyerekkel. Nem is védekezhetem.

— Megőrülök! — dadogtam magamban.

— Nem bírtam tovább. Felugrottam. A kupé ajtaját kirántva, a folyosóra siettem. Elhatároztam, hogy ott várom be a reggelt. De nem lehetett. A nyílt ablakokon át besüvitett a hegyvidék dermesztő levegője. Megfagytam volna, ha kinn maradok. Visszatértem a kupéba. De ekkor már elkészültem a leszámolásra.

— Jöjjön, aminek jönni kell!

Az ajtót hangos robajjal felrántottam. Ismét a régi voltam Kosztics Szevér kapitány, aki valamikor a Mádi hordái ellen harcolt. Pálczám mal szétvertem a lámpa függőnyét.

A kocsiiban világosság támadt.

Égő szivarom füstjét odafujtam csendesén félelmetes utitársam orra alá.

Ez felriadt. Egy pillanatig csodálkozva bámult rám. A szeme tágrameredt, mint a világatlan éjszakán kifogott halaké.

Egy pillanatra kísérteties csend támadt. A vonat vak száguldozással suhant el a felhőkbe vesző hegyóriások alatt.

Szívem hevesen dobogott. Most itt van a leszámolás pillanata. De azért nyugodt egykedvűséget színelve, mondtam:

— Nem tudom, mi van velem? Nem tudok aludni.

— Én sem! — felelte ijedten a sötétarcu utitárs — és felénk százatosággal bámult fel reám a fekhelyéről. Mint egy kegyelemért esdeklő juhászkuya.

Föltápászkodott az ülésen. Gallérját összegombolta. Minden porcikájában remegett, mint a nyárfalevél.

— Nem tudok elaludni, — dadogta idegesen.

Majdnem elnevettem magam. Nini... a félelmetes utitárs még jobban fél tőlem, mint én tőle.

Kevélyen dőltem hátra a bőrléscen.

— Hova utazik? — kértem.

— Fiuméba. Különben Klein Bernát vagyok, a Klein és társa bécsi cég utazója.

— Kosztics Szevér kapitány, — mutatkoztam be.

Az utazó most csodálattal bémult föl reám.

— Hogyan? Ő az a kis kapitány, a kiról annyi szépet olvastam? A ki még életében soha senkitől sem ijedt meg?

Félig elpirultam. Nagyon szégyenlerttem most már magamat sötétarcu utitársam előtt.

— Én vagyok, — feleltem akadozva. — Ha mindjárt nem is vagyok olyan nagy hős, mint a hogy gondolja.

Lassanként egészen összebarátkoztunk. Néhány háborús kalandomat meséltem el neki, ő pedig utazási történetekkel mulattatott.

Már virradt. Fehér ragyogásban szűrődött át az ablaküvegen keresztül a távoli hegyvilág fénye.

Álmosan bámultunk össze.

— Talán lefeküdnénk! — ajánlottam az utazónak. Fiuméig még aludhatnánk néhány órát.

— Igen, — felelte a sötétarcu utas, megkönnyebült mosolyival. — Most már nyugodtan alhatunk.

De nem lehetett. A vonat megállott valami kis állomáson. Nyolc horvát utast tuszkoltak be a kupéunkba. Most már ülve kellett megtenni az utat Fiuméig Brrr... Most is kiráz a hideg, ha rá visszazogondolok.

A kapitány az órájára nézett.

— Most aludni megyek, — mondá, gyors mozdulattal kibőrpentve a konykáját. — Csak arra kérem, ne mesélje el mindenkinek ezt a történetet. Nem szeretném, ha hire menne a gyáva-ságonnak.

hogy nyugdíjba megyek és beköltözöm Aradra. Mostanig két okból vártam szándékom megvalósításával. Először is be akartam tölteni a teljes harminc szolgálati esztendő. Ez megtörtént. Február 28-án mult harminc éve annak, hogy községi jegyző vagyok. A másik ok, amely nyugdíjba meneteltem elhatározására birt, az ellenem indított hejse. A támadásokkal és rágalomokkal szemben fegyelmet kértem magam ellen és nem akartam addig elhagyni helyemet, amíg ez a vizsgálat véget nem ér. Most ügyem befejeződött és így megvalósíthatom szándékomat, senki sem mordhatja, hogy a támadások következtében távozom. Az szeretném, ha március 31-én nyugdíjazna a törvényhatósági bizottság és beköltözhetnék Aradra, hogy itt családomnak éljek békeséggel és végre megpiherhessek.

A meggyilkolt király.

Távirati tudósítás.

Atén, március 21.

A király holttestét Szalonikiben, *Hazilazzarusz* házában egyik termében ravatalozták föl. Ebben a házban lakott a király. Görög csendőrség őrsi a holttestét. *Aténből koporsót küldtek Szalonikibe.* A királyt az *Atén* mellett lévő *Tatoj* nyári kastély mauzoleumában fogják elhelyezni, a hol eddig a királyi párnak egy leánya alussza örök álmát. Az aténi metropolita-templomban előbb mindenestre föl fogják ravatalozni a holttestet. *Tatoj Dekeleja* ó átoszi község környékén fekszik, a melyet a lakédeimoniak 413-ban Krisztus születése előtt foglaltak el. A mauzoleum a kastély parkjának déli részén van.

München, március 21. Egy estilap jellemző adatakat mond el a görög királyról. A királyt *Aténben* mindig csak kíséretének egyetlen tagja kísérte, feltűnés nélkül járt kelt a közönség között. Királyi méltóságához képest nagyon szabadelvű volt. Így egy ismert dán festőművésznek, aki *Tatoj* kastélyban vendége volt, így nyilatkozott:

— *Ötven-hatvan év múlva talán egyáltalán nem lesznek már királyok, ha a szociáldemokrácia továbbra is olyan mértékben terjed, mint ez utolsó harminc évben.*

Két évvel ezelőtt az aténi nagy műkiállításán egy allegorikus kép volt kiállítva, amelyben egy telivér görög ló, a görög hatalmat jelképezve, *Konstantinápoly* felé vágat. A király néhány percig figyelmesen nézte a képet, majd mosolyogva megjegyezte:

— *Félek, hogy ez a nemes paripa hamarabb megsántul, mielőtt célját elérné.*

A király általában nagyon hideg, szkeptikus benyomását keltette. Uralkodói voltát úgy fogta föl, mint egy ránehazódó kötelességet, amelyet legjobb tudása és lelkiismerete szerint igyekezett betölteni. György király soha életében nem volt beteg, valódi északi ember volt, testben és lélekben egészséges.

Szaloniki: Sinaz Sándort, a király menyőljét tegnap átadták a katonai büntető bíróságnak, s minthogy Szalonikiben még ostromállapot van, ez fog felette ítékezni.

VÁROS ÉS MEGYE.

A nagyhalmági főszolgabírói hivatalnál hónapok óta betöltetlen a szolgabírói állás. Ezt a hiányt észrevehetően megérzi a hivatal ügymenete és *Édes Elemér* halmági főbíró ismételtén kérte az alispánt, hogy rendeljenek ki legalább ideiglenesen tisztviselőt a felszaporodott ügyek elintézésére. *Urban* Iván báró főispán most teljesítette ezt az indokolt kérést és *Antalfy* Lajos közigaz-

gatási gyakornok tb. szolgabíró helyettesítette a halmági szolgabírói állásba. A halmági járás szolgabíráját különben a március 31-én tartandó megyegyűlésen választják meg.

Megmérgezett színész.

Távirati tudósítás.

London, március 21.

A Newyorkból Southamptonba érkezett *Oceanic* nevű hajón holtan talált amerikai színészről ma a következő részleteket állapították meg: A színész, akit állítólag *méreggel öltek meg*, *Wilson* Anna, vagy *Leslie* Francis, esetleg *Schmitz* Franciska. A valóság tulajdonképpen az, hogy *Schmitz* Franciskának *Leslie* Francis volt a szinpadineve, végzetes utján azonban *Wilson* Annának a nevét viselte, aki helyett egy londoni szerződést elfogadott.

Schmitz kisasszony Newyork legzsebb színésznői közé tartozott a két művésztársával, *Wilson* Annával és *Clifford* kisasszonnal együtt a *három gráciának* nevezték őket. *Schmitz* kisasszony huszonhárom esztendő volt. Néhány héttel ezelőtt igen szép ajánlatot kapott egy londoni színházról, ahol egy zenés vígjátékban akarták föllepíteni. A művész akkor nem tudta magát részánni a szerződés elfogadására, barátja, *Wilson* Anna azonban elvállalta volna. Az átruházás sikerült is, de *Wilson* Annát az utolsó percben megakadályozta valami az utazásban s ezért *Schmitz* Franciska hirtelen elhatározta, hogy ő utazik el helyette. *Wilson* Anna tisztelői nem is tudták, hogy a művész helyett *Schmitz* kisasszony utazik és tömördek virágot, cukorkát és édességet küldtek neki a hajóra. Mindezt természetesen *Schmitz* Franciskának adták át.

A meghalt művész apja, a ki Newyorkban biztosító ügynök, azt hiszi, hogy az ajándékozott édességek között mérgezett csokoládé lehetett. Hogy miből gyanítja ezt, nem tudja megmondani. Azt mondja, hogy leánya teljesen egészséges volt és nem halhatott meg természetes halállal. A holttestet néhány órával a hajó megérkezése előtt a női öltözőben találták s tulajdonképpen csak az a helyzet keltett gyanút, a melyben megtalálták. Egy *Miller* nevű színész azonban, a ki ugyanahhoz a színházhoz volt szerződötve, a melyhez *Schmitz* Franciska, elmondta a Southamptonban tartott kihallgatáson, hogy a művész a halálát megelőző napon epilepsziáról panaszkodott, de őrlt, hogy *utközben nem volt rohama.* Mivel az *Oceanic* már visszatért Newyorkba, a kihallgatást csak akkor folytathatják, ha a hajó visszatér Southamptonba, április közepe táján. A leány apja, a ki vel *Miller* vallomását kábeltáviratban közölték, hasonló uton kijelentette, hogy *leánya nem volt epileptikus.*

EGYESÜLETI ÉLET.

(¹) Tizenegynapos társas kirándulás, Bosznia-Hercegovina Dalmáciába. A „Déli-déli Kárpát Egyesület” Temesvárról folyó évi június 28-tól — július hó 8-ig, kirándulást rendez, Sarajevó, Ilidse, Mostár, Gravosa, Ragusa, Laroma, Cattaró, Cetinje, Spalató, Zára, Fiume és Abbaziába. Jelentkezési összegként személyenként 230 korona. Részletes programmal és bővebb felvilágosítással készséggel szolgál az egyesület elnöksége, továbbá: Horváth Antal posta táv. s. ellenőr (Temesvár 2 postahivatal) és Erdélyi Gyula máv. tisztviselő (Temesvár Üzletvezetőség) mint a kirándulás vezetői.

Félmillió koronás betörés

— Kifosztott uriaszony. —

Távirati tudósítás.

Temesvár, március 21.

A temesmegyei *Delta* község lakosságát nagy lépés foglalkoztatja most. Eddig ismeretlen tettes felfeszítette még hetek előtt egy dúsgazdag dettai özvegyasszony *Wertheim* szekrényét és annak millió tartalmát ellopta. A ház urnője a Rivierán üdült, a kastélyszerű házban nem tartózkodott senki és így a betörő zavartalanul dolgozhatott.

Özvegy *Jäger* Róbertné született *Kotek* Anna, dúsgazdag dettai uriaszony a Széchenyi-úton levő saját házában lakik egyedül. A kastélyszerű ház a község egyik legforgalmasabb helyén áll. *Jäger* nének rokonsága nincsen. Január hó nyolcadikán *Jäger* né összecsomagolt több ládát, elbocsátotta felesleges cselédeit és hosszabb üdülésre elutazott a Rivierára. A lakást, szekrényeket gondosan bezárta és az egész épületet öreg házmestere, a hetven éves *Zsunáts* József őrizetére bízta.

Hónapok teltek el azóta, a házmester, aki mindig megtette a ház körül szokásos őrszemléjét, semmi gyanúsat sem vett észre. Özvegy *Jäger* Róbertné tegnap este érkezett haza üdülőutjáról és a lakásba lépve a legnagyobb meglepetéssel vette észre, hogy kirabolták. A hálószobában álló tűzmentes *Wertheim*-szekrény fel volt törve, hatalmas furás nyomai az erős vasfalakon és a benne elhelyezett értékek hiányoztak.

A pénzeszekrényben volt nyolcezer korona készpénz aranyban, huszezer korona értékű ékszer és háromszázötvenezer korona értékű takarékbetét könyvek, részvények, kötvények és egyéb értékpapírok. Ezeket a betörő mind elvitte.

A szennációs betörés február hó ötödike és tizenegyedike között történhetett, mert abban az időben tűnt el a ház udvaráról egy fejsze, amelyet most ott találtak a feltört *Wertheim*-szekrény mellett. Ezzel a számmal is dolgozott bizonyára a betörő, akiről természetesen minden nyom hiányzik még.

A házmester még annak idején említést tett *Jäger* né szomszédjának, hogy ellopták a fejszét az udvaron levő szinből; ez pedig február ötödike és tizenegyedike között történhetett.

A sok ezer koronáról szóló betétek Temesvárott, a Temesvári Első Takarékpénztárban, Versecen, Budapesten és Bécsben voltak elhelyezve. A Temesvári Első Takarékpénztárnál állítólag száznyolcvanezer koronás betéte volt a kifosztott urnőnek. Özvegy *Jäger* né ma délben Temesvárra érkezett, hogy érdeklődjék, vajon pénzét nem vették időközben már fel. A csendőrség és a rendőrség a legszélesebb körben folytatja a nyomozást.

A Temesvári Első Takarékpénztárnál a következő választ kaptuk:

— *Idegen mindezekig nem járt náunk.* Ami a *Jäger* Róbertnével való üzleti viszonyunkat illeti, ő régi ügyfelünk és jól ismerjük. Utójjára hatékkel ezelőtt járt itt és vett fel mintegy hatezer koronát. Ma délelőtt egy óra tájban, amikor nem volt hivatalos óra, izgatottan idebent járt és a jogügyi titkár urat felkérte, hogy intézkedjék a betétösszeg letiltása felől.

A házban özvegy *Jäger* nének csupán egy *Zsunáts* József nevű 70 esztendőes öreg házmester lakik, aki 20 év óta áll *Jäger* né szolgálatában. Az illető feltétlenül megbízható, kecsületes ember, akinek sem fia, sem férfitörköna nincsen.

Érdekes a dologban az, hogy *Jäger* né eddig negy savaában feljelentést sem tett. Dél felől zenkettőkor a dettai csendőrmester még semmit sem tudott az esetről.

Megfenyítjük Montenegrót.

(Ultimátum készül. — A hatalmak együttes föllépése).

Távirati tudósítás.

Arad, március 21.

Az a konfliktus, amely a kis Montenegró és monarchiánk között keletkezett, még mindig nem ért véget. A fortélyos Nikita olyan választ adott külügyi hivatalunknak, hogy az egyáltalán nem elégtételt ki bennünket. Külügyi hivatalunk olaszországgal együtt jár el a megtorlást illetően. Az összes nagyhatalmak különben is együttesen fognak föllépni Montenegró ellen és az Albániában most folyó október, céltalan harcra megakadályozzák.

Tudósítunk a fonyegató diplomáciai afférról itt következők:

A miniszterelnök Fiumében.

Lukács László miniszterelnök, miután tárcájának függő ügyeit elintézte, és a politikai helyzet sem teszi szükségessé Budapesten való tartózkodását, ma megkezdi husvéti szabadságát.

A kormány elnöke a ma este 6 óra 40 perckor induló gyorsvonattal Fiuméba utazik. Ott holnap minden valószínűség szerint találkozni fog Wickenburg István gróf fiumei kormányzóval, a kivel a Skodra botrány ügyében fog tanácskozást folytatni. A kormányzó ugyanis ma fogadta a Skodra parancsnokának terjedelmes jelentését és holnap erről fogja a magyar miniszterelnököt informálni.

Fiuméből a miniszterelnök tovább utazik Lovranába, ahol szabadságidejét fogja tölteni.

Utban a hadihajók.

Póla, március 21. A haditengerészet tartalékosait, a kiknek tegnap kellett volna szabadságukat megkezdeni, tegnap napiparancsban értesítették, hogy nem szerelhetnek le, hanem további rendelkezésig tartoznak szolgálatot teljesíteni.

Montenegró nem ad elégtételt.

— Nikita válasza. —

Az osztrák-magyar monarchiának Szerbiával és Montenegróval támadt konfliktusáról, a megtett diplomáciai intézkedésekről, az albán földön elkövetett kegyetlenkedésekről, a Skodra hajó esetéről és az általános külpolitikai helyzetről ma a következő nagyérdemű kijelentéseket tették a külügyminisztériumban:

— Cetinjében megtörtént a bejelentett diplomáciai lépés, de nem Giessl báró követ jelent meg a montenegrói udvarnál, mint ezt tévesen némely magyar lap közölte, — hiszen Giessl most a londoni reünión van — hanem Weimzettel főkonzul, a követ helyettese. Nikita király nagy csodálkozással hallotta a történeteket, sajnálkozását fejezte ki, hogy az ágyúk kárt tettek a skutari osztrák-magyar konzulátus épületében, megnyugtatta a főkonzult és megígérte, hogy parancsot ad ki, amellyel megtiltja, hogy hasonló dolgok történjenek.

— Ezzel mi — folytatta a külügyminisztérium megbízott informátora — természetesen nem elégszünk meg, mert Ausztria Magyarország akciót indított az albánok érdekében, akinek ő a protektora. Minden intézkedést megteszünk, hogy célunkat elkérjük és el is fogjuk érni célunkat. A Skodra hajó esetének vizsgálata a befejeződött és okvetlenül követelni fogjuk a bűnösök szigorú megbüntetését Szerbiától és Montenegrótól, mert a felderített tényállás szerint egy szerb és egy montenegrói katonatiszt hatalmaskodott. Már a legközelebbi napokban megtörténnek a lépések Bel-

grádban és Cetinjében az elégtétel megszerzése dolgában.

— Djakova és Ipek körül még mindig folynak az albánmészárlások. Ez ellen is protestálunk. Palics franciskánus szerzetes meggyilkolása ügyében azt az ajánlatot tettük a montenegrói kormánynak, hogy a vizsgálatban egy osztrák-magyar konzuli tisztviselő is részt vehessen. Ezt az ajánlatot Montenegró elutasította, de mi nem hagyjuk annyiban. Itt is teljes lesz az elégtétel. Londonban és Berlinben különösen jól vannak háborodva a népjogok többszörös megsértése miatt. Azt hisszük, legfőlegbb demonstrálni fogunk, ez elég lesz ahhoz, hogy beléssa Montenegró milyen meggondolatlanul és helytelenül járt el. Nikita királynak talán az utolsó erőfeszítése volt ez a mostani Skutari megszerzése érdekében.

Bécs, március 21. A cetinjei osztrák-magyar ügyvivő által átadott demarche eredményéről jól értesült helyen ezeket mondják:

— Az ügyvivő előadásának azon részletére, amely a monarchiának Skutari bombázását illető álláspontjával foglalkozik, Miklós király kijelentette, csodálkozással hallja, hogy a bombázás annyira érintette Skutari városát és annak lakosságát. Most azonban parancsot fog kiadni, hogy a jövőben az ostromágyúk tüzeit az erődítésekre irányítsák.

Nem lehet azt állítani, hogy ez a válasz kielégíti a monarchiát, melyet a demarche megtételére morális felelősségérzet készített. A monarchia kétségtelenül újabb lépéseket fog tenni a Skutariiban veszélyeztetett idegenek megvédését célzó akciója biztosítására.

Palics franciskánusrendi szerzetes meggyilkolása ügyében a monarchia — mint ismeretes — azt követelte, hogy a gyilkosság részleteit oly bizottság vizsgálja meg, amelyben a monarchia konzulátusi tisztviselője is részt vesz. A montenegrói válasz ezt a megoldást Miklós király szuverén jogaira ütközőnek jelezte, azonban ebben az ügyben sem mondták még ki a végső szót.

A Skodra gőzösön történeteket hivatalos vizsgálat fogja megvilágítani és a monarchia kormányának itt módot kell szereznie arra, hogy a kiderítendő bűnösöket erélyesen megbüntessék eljárásukért.

Berlin: Feltétlen megbízható helyről nyert értesülés alapján jelenti a Berliner Tageblatt, hogy Montenegró válasza nem elégtételt ki az osztrák-magyar monarchiát s a bécsi külügyi kormány egész rövid határidőhöz kötött ultimátumot fog Cetinjébe küldeni s el van tökélve arra, hogy követeléseinek minden áron érvényt szerez.

Közös akció Olaszországgal.

Bécs, március 21. Ausztriának s Magyarországnak Montenegróval való konfliktusáról a Reichspost azt jelenti, hogy Ausztria és Magyarország részéről a döntő lépés aligha fog e hét vége felé megtörténni. A bevezető diplomáciai lépést tegnap megtették, midőn kielégítő fölvilágosításokat kértek. Az ügynek ezt az állapotát most tartóssá fogja tenni az a körülmény, hogy Nikita montenegrói király a Skutari előtt levő táborban van. A montenegrói külügyminiszter az osztrák és magyar ügyvivő jegyzékének átvétele után a táborba ment.

Az olasz konzulátusban behatóan foglalkoznak Ausztriának és Magyarországnak Cetinjében tett lépésével. Bécs és Róma között élénk ezmeccsere volt minden lehetőségéről. Avarna herceg olasz nagykö-

vet mindennap értekezett Brechtold gróf külügyminiszterrel az albán tengerparti eseményeiről. Megállapítható, hogy Ausztria s Magyarország és Olaszország között teljes az egyetértés. Tekintettel vannak a kooperáció lehetőségére is.

Az osztrák és magyar követ Belgrádban is panaszt tett a skutari konzulátusok, lakóházak, templomok és intézetek lövöldözése miatt és szóba hozta az albánok ellen elkövetett újabb kegyetlenségeket is. Cetinjében és Belgrádban más hatalmak is utaltak a veszedelmekre, s melyek az albán állapotok fentartása által előállhatnak. Ugy látszik azonban, hogy Belgrádban és Cetinjében Oroszország titokzatos hallgatásából, valamint abból, hogy a londoni nagyköveti reünión Skutari Albániához tartozása kérdésében formális határozatra bízni nem sikerült, új reményt és új bátorságot merítenek a hatalmak jóakaratu tandácsának figyelmen kívül hagyására.

Skutari bombázása nagy pusztításokat okozott. A bombázás tovább tart. Az általános ostrom közvetlen közel van. Katonai körökben a legújabb hírek szerint Skutari elesését valószínűnek tartják.

Róma: Az olasz flotta egy osztálya Messinában készen áll az elindulásra. Megerősítik azt a hírt, hogy Olaszország tengeri haderejének egy részét készek elindítani. Magától érteődik, hogy ez az intézkedés a monarchia és Montenegró, illetve a hármis szövetség és Montenegró között kitört válsággal szoros összefüggésben van.

Róma: Az olasz tengerészeti parancsnok utasítást küldött az egyes flották parancsnokainak, hogy husvétra senkit se szabadságojlanak. Ez az intézkedés természetesen összefügg bizonyos haditengerészeti rendelkezésekkel és készenléttel.

Bécs: A római és bécsi kabinetek között szakadatlan az ezmeccsere. San Giuliano olasz külügyminiszter naponta távirati összeköttetésben áll Brechtold gróf osztrák-magyar külügyminiszterrel. Olaszország politikája az összes balkáni kérdésekben a monarchia politikájával egy uton halad.

Oroszország készülődik.

Pétervár, március 21. Ausztria-Magyarország és Montenegró konfliktusa itt nagy aggodalmakat kelt. Ezzel foglalkozott a Carszkoje Szelóban tegnapelőtt tartott minisztertanács is, melybe a főbb katonai tekintélyeket is bevonták.

Pétervár, március 21. A Nov. Vremja konstatálja, hogy Grey államtitkár közvetítése meghiúsult, azért, mert Ausztria Magyarország nem akarta Djakovát Szerbiának átengedni, noha Oroszország készen nyilatkozott arra, hogy a skutari kérdésben engedjen.

Pétervár: Delcassé, az új francia nagykövet ma ideérkezett.

A hatalmak együttes fellépése.

Róma: Az Agentia della Notizie jelenti: Az olaszországi flottatüntetés nem történik meg. A londoni nagyköveti reünión azt a javaslatot dolgozta ki, hogy a hatalmak tegyék Szerbiában és Montenegróban azt az együttes nyilatkozatot, mely szerint megmásíthatatlan elhatározásuk, hogy Albániának határait meg fogják állapítani, tekintet nélkül arra az akcióra, melylyel a balkáni szövetségesek a hatalmak határozatát meg akarják hiúsítani. A hatalmak elfogadták a konferencia határozatát. A deklaráció már a legközelebbi órákban megtörténik s ezzel egyidejűleg a cetinjei képviselői fel fogják szólítani a montenegrói kormányt, hogy tekintettel a humanizmusra, az idegen kolóniáknak engedjen szabad elvonulást és a katolikusoknak Prizrendben és más helyeken megsértett jogukat ezentul a legszigorubbán respektálják.

Turin: Az aegai tenger olasz hajórajának parancsnoka azt a táviratot kapta a tengerészeti kormánytól, hogy még egy hadhajót küldjön Szaloniki elé. Ebből nyilvánvaló, hogy a hármasszövetség erős nemzetközi hajórajt akar az aegai tengeren tartani, mert könnyen előállhat az az eset, hogy Európa érdekeit fegyveres uton kell érvényre juttatni.

Kormánytilalom a lapoknak.

Budapest: Magyar Távirati Iroda a kormány utasítására ma a következő kérelmet intézte a lapok szerkesztősejéhez. Illetékes helyről bizalmasan kéri a t. szerkesztősejt, hogy a csapatok mozdulatairól, vagy egyéb katonai vagy haditengerészeti intézkedésekről, husvéti szabadságolásokról és egyéb katonai hadi tényekről szóló híreket egyáltalában ne méltóztassék közölni.

Anglia figyelmeztetése.

London, március 21. Ma még csak kevés lap kommentálja Ausztriának és Magyarországnak Montenegró ellen indított akcióját. A *Daily Mail* újságnak mondja, ha Szerbia és Montenegró Ausztriát és Magyarországot provokálni akarná. Miklós király és Péter király nagyon jól tudják ezt. Ez a két uralkodó előbbi hasonló alkalmakkor *okosan megtudták hátrálni és ha van eszték, akkor minden habozás nélkül tisztességes elégtételt fogtak adni legujábban elkövetett sértéseikért.* Együttal óvakodni fognak attól, hogy jövőben ezek az esetek megismétlődjenek. Ha ezt nem teszik meg, akkor egészen bizonyosak lehetnek arról, hogy semmiféle hatalom sem lesz hajlandó őket ostobaságuk következményei ellen megvédelmezni.

A Skodra kormányosának nyilatkozata.

A Skodra hajókormányosa egy újságírónak elmondta, hogy a görög hajókról partraszállott szerb tiszték a montenegrói parancsnokot minden képen csillapítani igyekeztek. A Skodra legelőször a léghajószisztemeket és négy darab repülőgépet vett föl. A léghajószisztemek valamennyien németül beszélő intelligens urak voltak és ezeknek köszönhetik, hogy bajuk nem történt. A kormányos több robbanást figyelt meg. Ezek között a legborzasztóbb az volt, amely délután három órakor történt és amely után a főlzálló fekete füstfelhő percekig mindent elsötétített. Valamennyien rettegettek attól, hogy a Hamidijenek egyik bombája a partra hull, mert a parton szabadon volt fölhalmozva a szerb katonaság és tüzérség részére a tizenhat hajóval érkezett körülbelül hatvanezer tonna muníció. Ha ez fölrobban, egész Meduát romba dönti. Az égő görög hajón borzalmasan összesültek a katonák a lovakkal és az ökrökkel együtt. A Hamidije tizedik bombája már két görög hajót fölgyújtott. A Hamidije eleinte gyújtógránátokkal lőtt, később, amikor a szerb katonaság kijött a görög hajó fedélzetére, srpnelleket lőttek. A Skodra látta a montenegrói királyi jachtot, a mint a Hamidije elől menekült, fölfonta az osztrák és magyar lobogót és semleges kikötőbe futott.

Döntőbíró a cár.

Belgrád, március 21. Már vadó helyen felmerült az az eszme, hogy külön követet küldenek Pétervárra hasonló módon, mint annakidején Bulgária, az orosz már vadó helyen képviseltesse Szerbia a követeléseit. Itt ragaszkodnak ahhoz a felfogáshoz, hogy az esetben, ha a meghódított területek felszántásánál differenciák támadnának a szövetségesek között, a cár mint döntő bíró lesz hivatva arra, hogy a kérdést eldöntse.

Bulgária Szerbia ellen.

Belgrád, március 21. A *Politika*, *Mali Journal* és más lapok felszólítják a kormányt, hogy a Drinápoly előtt álló szerb csapatokat hívja vissza, mert Bulgária Szerbiával szemben ellenséges magatartást tanúsít.

Aradi katonák katasztrófája.

— Négy halott, tizenegy sebesült. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 21.

Rövid távirat jelentette tegnap az aradi 33. gyalogezred parancsnokságának, hogy szerdán éjszaka az ezred 4. zászlóaljának legénységét odalent a kopár Dalmáciában nagy szerencsétlenség érte. Az ezred tegnap esti napiparancsában meg is emlékezett erről a katasztrófáról, amelynek eddig négy halottja és tizenegy sebesültje van. A sebesültek közül ötnek a sérülése halálos, a többi azonban nem veszedelmes.

Az ezredhez még nem érkezett pontos leírás a katasztrófáról. Annyit azonban tudnak, hogy a szerencsétlenség a dalmáciai Cirkvica falu szomszédságában lévő Drozniknál történt. Itt barakkokban tartózkodnak a hadilétszámra emelt századok, mert abban a nyomorúságos faluban nincs kaszárnya és egyáltalán kevés az olyan szilárd épület, ahol el lehet szállásolni a katonákat. A legénység természetesen így nagyon ki van téve az idő viszontagságának. Épen ez a mizerabilis állapot eredményezte a mostani katasztrófát is, amelyhez hasonló kevés történt az aradi ezred legénységével. Forrásunk szerint a szerencsétlenségnek a rossz, esős időjárás volt előidézője. Azon a vidéken a tavasz rendkívül esős. Most is heteken keresztül szinte szünet nélkül szakadt az eső, amely a sziklakat teljesen alámosta. A szegény katonák nagyon sokat szenvedtek a mostoha időtől, mert a folytonos esőzés következtében szinte állandóan térdig gázoltak a pocsolyában és a víz még a fekvő helyeiket se kímélte meg. Elképzelhető, hogy mennyi betegséget eredményezett ez a kegyetlen állapot.

Szerdán éjszaka azután olyan katasztrófa történt, amely még ezen a vidéken is szokatlan és méltó fölünést keltett. A nagy esőzés következtében ugyanis *Dvrznik falu mellett egy hatalmas szikla levált a hegyről és lavina módjára gurult lefelé.* A hegy lábánál vannak a katonai barakkok, amelyekre a rengeteg súlyú sziklatömb rázuhant. Leírhatlan pánik keletkezett az alvó katonák között. A barakkok világítása meglehetősen primitív és így hosszú idő telt el, amíg a szerencsétlenség egész területét megtudták világítani. A jajgató katonák akkor látták, hogy voltaképpen milyen mérvű a szerencsétlenség. Csak akkor tudták meg, hogy négy katonát agyonnyomott a szikla, ötven halálosan, hatan pedig könnyebben sebesültek meg.

Flóriánú Dénes alezredes, a 4. zászlóalj parancsnoka másnap reggel táviratban jelentette Barbini Sándor ezredesnek a katasztrófa híreit. Az ezredes megleghangu részvételtáviratban fejezte ki az egész ezred tisztikarának és legénységének őszinte fájdalmát. Holnap valószínűleg már részletesebb jelentés érkezik Aradra Florianu alezredestől. Tegnap táviratából hiányoztak a halottak és sebesültek nevei. Annyi azonban kétségtelen, hogy a katasztrófa áldozatai aradmegeiek és talán tartalékosok.

Egy tiszt, aki ismerős a cirkvici viszonyokkal, ezeket mondotta el:

— Cirkvica — mint az ilyen dalmát helyorségi falvak — egészen kis község, alig néhány kis házból áll. Ezekbe az apró és szegényes há-

zakha szállásolják és osztják szét azokat a katonákat, akik nem férnek el a rendez barakkokban. A barakkok deszkából épültek és hogy ezekben az ideik kemény télen alaposan fázhattak a legények, azt el lehet képzelni. Nehéz és ár szolgálat az, amit ezek a derék legények ott lenn a határon végeznek. A kis faluban el vannak zárva minden szórakozástól, emberi társaságtól, jóformán azt sem tudják, hogy milyen világ van Cirkvicén kívül. Rendkívül fárasztók a gyakorlatok is: körülbelül tizenkét órát töltenek naponta a határszéli szolgálatot teljesítő katonák gyakorlaton és nehéz a gyakorlatok terepe is: csupa szikla és meredek hegy. Télviz idején, hóban, síkcsra fagyott hegyháton órahosszat tartó menetelések és harczerű gyakorlatok, ezek után pedig a rideg barakkokban, unalmas, néptelen falucskában eltöltött pihenő, ez az aradi 33-as bakák szolgálata is, mint a többi határt őrző legénységé.

A szerencsétlenséget hivatalosan is megerősíti ez a bécsi távirat, amelyet ma este adtak föl:

A *Militarische Rundschau* jelenti, hogy tegnapelőtt délután négy órakor Kattaró mellett egy katonai építménynél sziklaomlás történt, melynél a 33. gyalogezred négy embere s az 5. vartüzérezred két embere halálát lelta. Öt ember súlyosan megsebesült. A vizsgálatot megindították.

A mérnök szerelme.

(Öngyilkos kísérlet egy aradi urileány miatt?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 21.

Hiába, mégis csak kisváros vagyunk. Ha valaki két napig nem mutatkozik a korzón, akkor felvetődik a kérdés, hogy miért nem jött ki s a negyedik napon a legjobb kézből, biztos információk alapján meg van már rá a felelet is. Bizonyos, hogy vannak Aradon emberek, akik a saját ügyeiről nincsenek úgy informálva, mint a másokéról. Nyilván tartanak mindenkit, mindenkinek minden tettét, minden lépését.

A közönség, — a nagy Nyilvánzó — már régebben konstataálta, hogy az aradi korzóról néhány hét óta hiányzik egy fiatal uri leány, egyike Aradon a legintelligensebbnek, aki különös érdeklődéssel vett részt a modern irodalom, modern művészet s egyáltalán minden iránt, ami modern. A rébus azonban nem volt megfejthetetlen s a dolog nem volt titok: azok, akiket érdekelt a dolog, csakhamar megtudhatták, hogy a képzett művelt és modern gondolkodású uri leány Budapesten van rokonságánál s ott író és művészkörökben bizonyára jobban szórakozik, mint ha hozzá hasonlóan arra volna kárhóztatva, hogy az aradi utcákat rója.

Akik azonban intimebb viszonyban vannak a családdal, azok többet is tudtak. Tudták azt, hogy az urileányt, az aradi társaság nagyon kedvelt tagját, Budapesten megkérte egy fiatalember. A kérést előkelő családból származik, az apja egyetemi tanár, s maga ragyogó pálya előtt álló mérnök s már egy éve szerelmes az aradi urileányba. A múlt nyár folyamán hosszabb ideig Aradon tartózkodott.

Hosszu ideig udvarolt a fiatalember a leánynak, míg végre a napokban megkérte a kezét. Nem lehet tudni: a fiatal leánynak nem tetszett-e a kérés, vagy a szülőknek volt-e a kifogásuk a házasság ellen, elég az hozzá, a mérnök kosarat kapott.

A fiatal embert állítólag leverte a kosár. Napokon keresztül alig mutatkozott barátai előtt, rosszkedvű, szótlan volt, úgy, hogy hozzátartozói már féltetni kezdték. S a gyanu nem is volt alap-

talán. A fiatal ember tegnap délután mellbe lötte magát. A golyó áthatott testén s súlyos, de nem gyógyíthatatlan sérülést okozott. Az orvosok azt állítják, hogy a mérnök néhány nap múlva fel fog épülni.

A fiatal mérnök öngyilkos kísérletéről nem irtak a fővárosi újságok. A család barátja ugyanis — egy Aradon is jól ismert tehetséges fiatal színműrő — végigjárta a redakciókat és pardont kért a megtévedt szerelmesnek.

Pavlik érettségizik.

(Ötvenhét éves diák.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, március 21.

Pavlik Ferenc, a képviselőházi botránnyok kapcsán sokat emlegetett rendőrfelügyelő, akinek nagy része volt abban, hogy tapintatos eljárásával a nagy indulatok kitörésénél is elejét vette a nagyobb veszedelemnek, most tisztes korára felcserélt gimnázista diáknak. Egy újságíró fölkereste Pavlik Ferencet lakásán s kérdést intézett hozzá elhatározásának okairól. A diák-rendőrfelügyelő büszkén erősítette meg a hírt.

— Nemcsak az érettségi vizsgálatot akarom letenni, hanem a jogot is elvégezem. Hogy miért? Őszintén megvallom, az ambíció sarkal. Kilencnapos voltam, amikor édesanyjamat elvesztettem s másfél éves koromban atyám is meghalt. Egy nagynénémnél nevelkedtem s bizonyos családi örökségi porpatvar korán a kenyérkereseti pályára utalt. Nem volt időm tanulmányaim befejezésére. Katonai szolgálatom után napidíjas lettem a belügyminisztériumban, ahonnan hivatalos minőségben a rendőrségre kerültem és huszonhat évvel ezelőtt rendőrfelügyelővé neveztek ki.

— Hány éves felügyelő ur?

— Bizony, már ötvenhat éves vagyok, de es nem ok arra, hogy elhatározásomat megmátsám.

— Nem lesz nehéz ebben a korban a tanulás?

— Nem. Annak idején a piarista-gimnáziumba jártam s még most is emlékezetemben van sok minden, amit tanultam, különösen a latinból. Egyéb-ként is állandóan igyekeztem továbbképezni magam s folyton tanultam, főleg rendőri szakdolgozatokat.

Az ambíciózus diák elmondta még, hogy két hét tel ezelőtt kért és kapott engedelmet a vallás- és közoktatásügyi minisztériótól az érettségi vizsgálat letételére s most szorgalmasan tanul, hogy mielőbb letegyje az érettségi vizsgálatot, amely után azonnal beiratkozik az egyetem jogi fakultására.

Pavlik a következő okok miatt szánta rá magát ifjú korában abbahagyott tanulmányainak befejezésére:

Pavlik rendőrfelügyelőt elő akarják — és alkalmasint elő is fogják léptetni. Részolgaít erre nem csupán azzal, hogy nagy lélekjelenléttel, energiával és emellett ritka tapintattal teljesítette kötelességét a parlamenti botránnyok idején, hanem azzal is, hogy hosszú rendőri szolgálata alatt nemcsak kifogástalanul, de példásan is dolgozott. Ma mint rendőrfelügyelő a VIII. fizetési osztályba tartozik, — talán négyezer korona a fizetése. A rendőri csapat-szolgálatban azonban tovább nem haladhat, mert a rendőrségnél nincs rendszeresítve megfelelő állás. Szóba került tehát, hogy átvesszik a fogalmazói karba és előléptetik a VII. fizetési osztályba — *rendőrtanácsossá*. Ehez azonban *jogvégeztetés* szükséges. Igaz, hogy a király kegyelemből elengedheti a kvalifikációt, de ezáltal odiosus dolog lett volna így lépni előre, — odiosus a Pavlik fellegása szerint is. Ezért szánta el magát Pavlik arra, hogy az előléptetéséhez szükséges kvalifikációt megszerzi. Ez elvégre nem nehéz dolog: régi tisztviselőknak megengedi a kultuszminiszter, hogy a jog- és államtudományi államvizsgát — a szokásos alapvizsgák és szigorlatok mellőzésével — négyévi jogi tan-

folyam elvégzése nélkül is letegyék. Az egyetemen azonban nem tehet vizsgát az, akinek érettségije nincs. Ezért tesz Pavlik előbb érettségit, már júniusban és alkalmasint még az idén jogvégeztett ember lesz belőle.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Heti műsor:

Szombat: Nincs előadás.

Vasárnap: Délután: *Lenygel menyecske*, operette. Este: *Eva*, operette. (Diósyval.) (C. bérlet-szűnet.)

Hétfő: Délután: *A farkas*, színjáték. Este: *A kis barátóné*, operette, előszőr. (A. bérlet-szűnet.)

Kedd: Délután: *A muzsikuskönyv*, operette. Este: *A kis barátóné*, operette. (C. bérlet.)

* Sebők János szobrászművész, Arad város ösztöndíjasa, műveiből kiállítás rendez, mely szombaton délután három órakor nyílik meg a Weitzer János utcai polgári fiúiskola dísztermében. A tehetséges művész kiállítását nagy érdeklődés előzi meg.

* Arad a fővárosi sajtóban. A *Budapest* című fővárosi napilap husvétii számában igazán okos és szép ötletet valósít meg, amikor szövegben és képekben bemutatja olvasóinak a fejlődő magyar vidéki városokat. A sorozatban természetesen előkelő helyet foglal el Arad város társadalmi és kulturális életének a megrajzolása. Több fényképreprodukcióval tarkított hatalmas cikk foglalja közre Arad város mozgalmas társadalmi életével és sikerült skiccekben mutatja be azokat a mozgató erőket, amelyeknek közrehatása Arad városát egy közgazdasági, mint kulturális téren az ország egyik legfejlettebb gócpontjává teszik.

* Praktikus szakkönyv. *Goldzieher* Géza előnyösen ismert budapesti papirnagykereskedő „Gyakorlati tudnivalók a papírosról” címen könyvet írt, amelyben valóságos tudományos készültséggel, de egyben népszerű módon ismerteti a papírosra vonatkozó legszükségesebb tudnivalókat. E könyvnek kiegészítő részét képezi két kötet papírszámgyűjtemény, mely egyben cégének árjegyzéke is. A könyv a szerzőnek közismert nagy szakismeret mellett tanuskodik, s annak pazar kiállítása csak méltó jele ama áldozatkész-ségnek, amely a rokonszenves céget jellemzi.

* A színigazgató közlései. *Husvétii előadások*. A husvétii hármass ünnepe az aradi társulat igen érdekes és változatos műsorral szolgál a közönségnek. Husvét vasárnapján délután a *Lenygel menyecske* kerül színre. Ez az operett volt az idei színházi évad első bemutatója; s a szezon mindjárt jól kezdődött, a közönség sokszor mulatott a bohókás tárgyú, kedves operetten. Vasárnap délután is Diósy, Nógrádi, Benkóné, Huszár, Polgár, Győző, Várnay, Hajdutska játsszák a főbb szerepeket. — Este az *Eva* kerül színre, a szezon páratlanul nagy sikert aratott slágerje, amelyben még mindig zsúfolt házak gyönyörködnek Rontay, Diósy, Huszár, Győző, Hajdutska, Herold lesznek az *Eva* vasárnapi főszereplői. Husvét hétfőjén Molnár Ferenc világot bejáró színjátéka, a *Farkas* kerül színre Novák Irén, Beregi dr. és Dalli-vel a vezető-szerepekben. — Kedden délután pedig a nemrégiben nagy sikerrel felelevenített *Muzsikuskönyv* kerül színre; Diósy, Fákerti, Nógrádi, Benkóné, Várnay, Huszár, Győző, Balázs játsszák benne a főszerepet. Hétfőn és kedden este pedig a *Kis barátóné* operettejüdjönés kerül színre. — *A kis barátóné*. Az aradi társulat most új operettre készül, amelynek bemutatója *Husvét hétfőjén* lesz. Az operett, amelynek címe a *kis barátóné*, Stranz Oszkár, a Varázskeringő szerzőjének legújabb munkája, a szöveget pedig Willner és Bodanski, a kitűnően ismert osztrák librettista cég írta. Az operettnek a meséje rendkívül kedves, dallamos muzsika. A főbb szerepeket Kállay, Diósy, Nógrádi, Fákerti, Huszár, Győző, Polgár, Várnay, Hajdutska, Herold játsszák. A darabot Polgár rendezi.

* Az Érdekes Ujság. Megjelent Magyarország legjobb, legszebb és legérdekesebb képes hetilapjának, Az Érdekes Ujság-nak első száma. Tartalmában kitűnő illusztrációkkal benne van mindaz, ami a világ és az ország eseményeit figyelemmel kíséző embert érdekelheti. Irodalmi sorozatában a magyar irodalom leg-

javát adja, az első számban Bródy Sándor, Molnár Ferenc, Biró Lajos, Stomshízy István, Saini Gyula, Jób Dániel nevei fényeskednek, emellett gazdag humoros tartalma is, ahol majd állandóan Molnár Ferenc, Heltei Jenő és Nagy Endre tréfáit találjuk. Közleményei közül kiemeljük még Blaháné naplóját. Az Érdekes Ujság a Légrady Testvérek kiadásában jelenik meg Budapesten, Vaci körút 78. szám. Előfizetési ára páratlanul olcsó: Negyedévre 2 korona 50 fillér. Egyes szám ára 20 fillér.

* A mult. (Nordisk sláger az Urániában.) Ma mutatták be impozáns siker kíséretében az Urániában a Mult című gyönyörű Nordisk sláger. A remek dráma egy arisztokrata tragédiáját mutatja be, aki évek során vagyont gyűjt magának. Gyönyörű villát vásárol s oda hozza magával leányát, aki nevelőintézetben volt s anyját évek óta nem látta. A gyönyörű fiatal leányba csakhamar beleszeret a szomszéd birtokos fia, megkéri a kezét s miután a leány viszonzza érzelmeit, csakhamar megtartják az esküvőt. Az arisztokrata azonban felébred régi temperamentuma, beleszeret a fiatalemberbe, akit szintén elbűvöl az érzéki asszony. Kinos, gyötrelmes napokat él át ezután a szegény asszony: szenvedélyének nem képes fekevetni, a leánya boldogságát sem akarja szétrombolni. Csak egy megoldást talál: halálra szánja magát. Nem akarja azonban, hogy megtudják, hogy ő szándékosan ment a halálba s ezért furdás közben tulmegy a korláton, a nyílt tengerbe... Leánya és vőlegénye sirva borulnak holttestére, de boldogságuknak immár semmi nem áll útjában. A rendkívül hatásos s festői részletekben bővelkedő kép vasárnapig marad műsoron. 175

— Gyermekelekedés az Urániában. Ma délután fél négy órakor gyermekelekedés lesz az Urániában. A műsor tízenkét képből áll, amely közül hét a legjobb bohózatok közül van kiválogatva. A műsor keretén szerepel Pali, az utólréhetetlen komikus is. Külön ki kell emelnünk azokat a természeti felvételeket, amelyek Délfranciaországot, Madeirát és a Viktória vizesét mutatják be. A gyermekelekedésre fél helyárok érvényesek. 175

* Gonosz szellem. (Amerikai premier az Apollóban.) Az amerikai Vitagraph-filmgyár eddig rovidebb lélekzetű darabokkal jelent meg a mozgoszínházak műsorán, igaz ugyan, hogy elsőrendű dolgokkal. A Vitagraph most szakított ezzel a tradíciójával s egy nagyszabású, háromfelvonásos mozdramát csinált, amelyet ma mutatott be az Apolló színház. Konstatálhatjuk, hogy az amerikai gyárnak ez az első kísérlete a legteljesebb mértékben sikerült. Pompás mozdrama ez, amelynek *Gonosz szellem* a címe. Az egész történet egy ember féktelen bosszúvágyát tükrözi vissza s a kép minden jelenetében idegizgató, megrázó hatású. Lorenzó, a gazdag kéjenc, kiveti a hálóját a szépséges Fianettára, akit azonban vőlegénye megvéd s feleségül is veszi. Lorenzó bosszút esküszik a boldog házaspár ellen: halálba kergeti a szerencsétlen fiatal asszonyt, felgyújtja a férj házat, majd pedig a kis leánykáját raboltatja el. De a nemes utólré Lorenzót, mert az eszközt felhasználni ember Lorenzóra rágyújtja a házat s a kagyetlen szívű ember borzalmas halállal hal meg: bennég a házban. Ez a rövid meséje annak a nagyszabású amerikai drámanak, amely a mai bemutató alkalmával a legteljesebb sikert aratta. A Gonosz szellem szombaton is színre kerül az Apollóban. 177

* Nagy Géza modern fényképész naponta eszközül felvételeket reggel 8 órától este 6 óráig. Műterem Andrassy-tér 22, a mégyeházzal szemben. Jutányos árak! Telefon: 932. 1059

* Könyv- és zeneműkölcsonzó Kerpelel.

Zsarolási kísérlet Kossuth Ferenc ellen.

— A komornik követelése. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, március 21.

Egy váratlan látogatás kavarta föl megint a politika szunyadó csöndjét: Boda Dezső államrendőrségi főkapitány tegnap este fölkereste Gresham-palotabeli lakásán Kossuth Ferencet, a függetlenségi Kossuth párt vezérét. Déry Zoltán két óra hosszáig tárgyalt Khuen-Héderváryval, Boda konterál Kossuth Ferencel és a végén ki sül, hogy csak kedélyes diskurzus volt az egész, semmi más.

Utána jártak Boda Dezső látogatásának és kiderült, hogy Kossuth Ferenc kereste az alkalmat, hogy vele találkozhassék. Itt van Boda Dezsőnek félhivatalosan közzétett nyilatkozata, amely egy privát ügy érdektelenségévé degradálja a találkozást.

Tegnap délután a fővárosból távol voltam. Amidőn este fél tíz órakor baza érkeztem, arról értesültem, hogy Kossuth Ferenc ő excellenciája keresett és beszélni óhajtott velem. Megérkezésem után azonnal átmentem Kossuth Ferenc lakására és ő excellenciájánál, aki teljesen magánjellegű és a nyilvánosság elé egyáltalán nem tartozó dologban óhajtotta az én tanácsomat meghallgatni és kikérni, látogatást tettem. Ennek az ügynek semmi néven nevezendő politikai vonatkozása nincs és köztünk politikáról egyáltalán szó sem esett.

Kossuth Ferenc ezt mondotta Boda Dezső dr. főkapitány látogatásáról:

— Boda Dezsővel való beszélgetésemnek semmi összefüggése nem volt politikai dolgokkal. Én őt egészen privát ügyben kértem s minthogy a főkapitány egész nap távol volt a fővárostól, amikor késő este hazaérkezett, a köztünk lévő régi jóviszonyból kifolyólag meglátogatott. Én a főkapitányrak egy privát ügyemben való véleményére voltam kíváncsi. Ezért, csupán ezért kerestem magambhoz.

És ma estére kiderült, hogy ennek a látogatásnak semmi köze a politikához. Boda Dezső főkapitány Kossuth Ferencnél való látogatása tisztára magánjellegű volt.

Kossuth Ferencnek évekkal ezelőtt komornikja volt Vida István, akinek ugyyszólván politikai szerepe és jelentősége volt, különösen abban az időben, midőn Kossuth állott a kereskedelmi minisztérium élén. Másfél évvel ezelőtt Vida István kilépett Kossuth szolgálatából és volt gazdája hű szolgálatai jutalmául trafikot szerzett az Erzsébet köruton. Vidának, aki úgy látszik, elegáns élethez szokott, nem volt elegendő a trafik jövedelme, mert nagy lábon élt és uri szükségleteit nem tudta a dohánytözsde jövedelmeiből fedezni. Felkereste tehát Kossuth Ferencet és tőle kért pénzt, aki több alkalommal adott is neki. Időközben Vida látogatásai egyre gyakoribbabbak lettek, míg végre Kossuth megunt, hogy folytonosan pénzt adjon volt komornikjának s ezért utoljára már megtagadta az anyagi támogatást. Vida erre azzal fenyegetőzött, hogy birtokában van számos magán és politikai tartalmú levél, s ezeket nyilvánosságra fogja hozni, ha Kossuth nem ad neki pénzt. Kossuth erre kidobatta volt komornikját s ezután nem törődött többet az ügyvel. Nemsokára azonban tudomására jutott, hogy Vida be akarja váltani fenyegetését és sorra házalja a szerkesztőseket és magánembereket az ő leveleivel.

Ezért kívánt Kossuth Boda Dezsővel beszélni, a főkapitány azonban nem volt otthon napközben s csak este jutott tudomására, hogy Kossuth kereste s ekkor ő látogatta meg. Ennek

a látogatásnak az volt a következménye, hogy ma hádekatatást tartottak Vidának s csakugyan találta nála egész esemő levelet, melyet Kossuth-tól akkor lopott el, midőn nála volt szolgálatban.

A hűtlen komornik ellen lopás, levéltitok megsértése és zsarolás miatt megindították az eljárást.

Letartóztatott gyárosok.

— Csalások, sikkasztások, hamisítások. —

Távirati tudósítás.

Szombathely, március 21.

Az egész megyében nagy feltűnést keltett egyik legnagyobb szombathelyi cég két tagjának letartóztatása. A rendőrség az ügyesség megkeresésére ma letartóztatta Frischmann Elek és társa szombathelyi gépgyár két cégtagját, Frischmann Eleket és öccsét, Imrét. A letartóztatás a törvényszék épületében történt, midőn a feljelentett testvérek éppen a vizsgálóbírótól akartak távozni. A gépgyárosokat átadták az ügyésznek, ahonnan hamarosan a vizsgálóbíróhoz küldték, aki elrendelte, hogy a testvéreket vizsgálati fogságba helyezték.

A cég ügye már tavaly ismeretes volt. A múlt esztendő óta egymást érték az ellene tett bűnvádi feljelentések s már akkoriban várta mindenki, hogy a testvérek elbuknak. A bűnvádi eljárás során kiderült, hogy a kis gyárnak nagy üzlethözre volt s kiderült az is, hogy az üzletek folyamán, melyeket nagyobbbrészt falusi gazdákkal kötöttek, üzletfeleiket alaposan becsapták. Bűnös üzelmeknek, csalásoknak, sikkasztásoknak, hamis esküvéseknek egész háalmazával voltak vádolva. A tavaly óta tartó bűnvádi eljárás során egyre többen jelentkeztek, akiket a testvérek megkárosítottak. Legutóbb egy csepregi üzletfeltk vádolta meg azzal, hogy a váltója törlesztésére átadott pénzeket elsikkasztották. Majd tegnap a csepregi Répcevidéki takarékpénztár tett ellenük feljelentést, hogy 13700 korona áru koholt követelésüket számítatták le a takarékpénztárnál, melyet ily módon érzékenyen megkárosítottak. A szombathelyi ügyesség tegnapelőtt elfogatási parancsot adott ki a testvérek ellen s tegnap arról értesültek, hogy a keresett család a járásbírószágot tolyosóján sétálnak. Pintér József rögtön a járásbírószágra sietett s éppen abban a pillanatban találkozott Frischmann Elekkel, amidőn ez az épületet már el akarta hagyni. A rendőrbiztos megszólitotta:

— Kövessen az ügyészre.

Frischmann a rendőrbiztos felszólítására halálsápadt lett és szó nélkül követte Pintért, aki felkísérte a királyi ügyészhez. A másik testvér a folyosó végén tartózkodott s az is ellenmondás nélkül tūrte, hogy elkísérjék Fejérpataky László királyi ügyészhez. Majd Gaji királyi vizsgálóbíró nyomban kihallgatta a testvéreket s elrendelte vizsgálati fogságba helyezéstüket. A vizsgálati fogság ellen a bűnös testvérek védői felfolyamodással éltek.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — — 151
Nyomda	— — — — — 151

Török győzelmeik.

— Zugolódnak a bolgár seregek. —

Berlin, március 21.

A Press Telegraphnak jelentik Konstantinápolyból: A csatáldzsa harctérről olyan hírek jönnek, melyek szerint a török sereg sikerei az utóbbi napokban sokkal jelentékenyebbek voltak, semmint azt Konstantinápolyban gondolták s a hangulat, melyet a katonai liga a maga céljaira akar kihasználni, megint háborus. Annyi tény, hogy Kadiköj és Akalan környékén a legfontosabb pozíciók ismét a törökök kezén vannak és a bolgárok lépésről lépésre visszavonulnak, úgy, hogy Csorlut már csak a bolgár sereg hátvédje tartja megszállva. Mivel Kalabasszát is meghódították a törökök, sikerülni fog a part felől megakadályozni az eleség szállítást, miáltal a bolgár sereg nagyon kétségbeesítő helyzetbe jut. Idáig az eleségszállításra az egyetlen út a tenger volt és ha ezt elzárják, a meglevő eleségkészlet hamar elfogy, a szárazföld felől ugyanis csak óriási nehézségekkel lehet új eleséghez jutni. A török hadvezetőség arról is értesült, hogy a bolgár seregekben nagy az elégedetlenség, a katonák fáradtak és már hazavágyanak.

A sztrájk.

A szomszéd: Mit olvas már megint, hogy a fejít [razza?

Mi történt már megint kint a nagyvilágba?

A bíró: Csak akad naponta holmi háboruság,

Másként hogy írónék tele ez az ujság!

Termésnek az eső, a lónak az abrak,

A háboruság ép így kell a hírlapnak?

A szomszéd: Most mit találtak ki az ujságszer- [kesztők?

A bíró: Hát csak teleírják napról napra ezt ók?

Azt írják például, hogy a munkásnépek

Az egész országban nagy-nagy sztrájkba lépnek.

A szomszéd: S mi az az eszterájk, hogyha meg nem [sérttem?

A bíró: Cifra egy dolog az, én se igen értem, —

Mikor a munkások semmit se csinálnak;

A sztrájk: hétköznapba átplántált vasárnap!

Mostan szólott éppen Jancsi — a cselédem,

Hogy ő is sztrájkolna majd a jövő héten.

A szomszéd: Na és bíró uram mit felelt oszt erre?

A bíró: Hát hogy: hadd sztrájkoljon, ha kedve telik [benne!

Ha divat a sztrájk a munkásság körében,

Miért maradjon ki én az én cselédem?

Magunknak csináljuk rbit a cselédnek csinálunk.

Cselédről itélik meg a gazdát nálunk.

Megszólának érte, ki is beszélnének,

Hogy „sztrájkra“ se telik már a cselédjének!

A szomszéd: Sok igaz van ebbe, jó is, hogy meg- [mondta,

Sietek is haza, cselédemhez nyomba,

S nehogy ő miatta engem érjen szégyen,

Megmondom neki, hogy eszterájkba lépjen!

S mihelyt a trágyát mind a mezőre hordta,

S mihelyt a tengerit rendbe kimorzsolta,

S mihelyt megforgatta padláson a szalmát,

S mihelyt megcsinálta a jószágának almát,

Mihelyt az ódalast füstre akasztotta,

S mihelyt az ekét mind kiigazította,

S mihelyt a lovakat szépen kivakartha,

S kitapasztotta a pallót a pitvarba,

S mihelyt elegendő aprófát fölragott, —

Nem bánom: csináljon ő is egy kis sztrájkot!

Eszméletömhöz hát bíró ur mit szólna?

A bíró: Hogy kend ily jószívű, — fene hitte volna
Nagy Endre.

HIREK.

Kolerás csirkék.

— *Detektívek a budapesti vásárcsarnokban.* —

Távirati tudósítás.

Budapest, március 21.

Névtelen levél érkezett tegnap a budapesti főkapitányságra. A levél írója arról értesíti a budapesti rendőrséget, hogy falusi kofaasszonyok *döglött csirkékkel árasztják el a pesti vásárcsarnokokat.* A leleplezés azonnal intézkedésre kényszerítette a rendőrséget. Detektívekáltak lesbe a csarnokok környékén és ma reggelre már volt is valami kis eredmény. Két borsmogyai asszony, *Motosz Kulcsár Ágnes és Póka Dávid Zsófia* negyvenöt darab *döglött csirkét akartak eladni.* Persze nyomban lefogták őket. Az asszonyok elmondták, hogy Mór községben a tyukok sorra hullanak el. Ők pár garasért vásárolják össze az elhullott szárnyasokat, feltozzák Pestre és rendszeres napi áron értékesítik. A központi husvizsgáló állomáson megvizsgálták a tyukokat és megállapították, hogy *koleragyamúsak.*

A rendőrséget valósággal megdöbbentette a két parasztasszony vallomása és fokozta a megdöbbenést Motosz Kulcsár Ágnes utolsó kijelentése:

— *Ne csak bennünket bántsanak az urak — mondta — pár száz kofa teszi ugyanezt.*

A két asszony ellen közegészség elleni kihágás címén indult meg az eljárás. A csarnokokra tovább vigyáznak a detektívek, csak az a kérdés, hogy mit csinálnak a csarnok őrői, mert tulajdonképpen ezeknek lenne a hivatásuk vigyázni arra, hogy mit eszik Budapest.

— *Milyen idő várható?* A meteorológiai intézet jelentése. Igen enyhe idő várható, helyenkint esővel. — Sürgönyprognózis: Enyhe, elvise csapadék.

— *Magyar nemesség.* *Budapestről* jelentik: A Budapesti Tudósító értesülése szerint a király Neumann Miksa dr.-nak, a Magyar Jelzálog Hitelbank igazgatójának a magyar nemességet magittai előnévvel közgazdasági érdemeinek elismerésül díjmentesen adományozta.

— *A feltámadási körmenet.* A helybeli katolikus egyház évről évre nagyobb fényvel tartja meg a nagyszombati körmenetet a feltámadás emlékére. A körmenet a szentsírnál kezdődő szertartás után egynegyed 7 órakor indul ki a minoriták templomából s az Andrássy-tér baloldalán vonul végig egész a Széchenyi-utca sarkáig s ott a városháza irányában átmegy a tér másik oldalára, amelyen a Szentháromság szobor megkerülésével tér vissza a templomba. A Széchenyi-utca sarkán a pénzügyi palota előtt, a Szentháromság szobornál s a templom ajtajában a Szentésséggel állás adatik. A menet az iparos céhek testülete nyitja meg, mely után a katolikus Népszövetség, a Máriatársulat s az Előőrzszeftűzregyesület tagjai következnek. Az Oltáriszentség előtt közvetlenül haladnak a Máriakongregáció tagjai, míg magát a Szentséget, kezükben lámpásokkal az Oltáregyesület tagjai veszik körül. A Szentség után haladnak a hatóság és az Autonóm Katolikus Kör tagjai, kik után az egyesületekhez nem tartozó hívek következnek. A menetben a rendet, a városi rendőrség tartja fenn, míg a helyben állomásozó honvédszállóalj legénysége az Oltáriszentség körül diszórdséget képez. A plébánia hivatal ez uton kéri azon házak tulajdonosait és lakóit, ahol a körmenet elhalad, hogy ablakaikat kivilágítani sziveskedjenek. — Az Autonóm Katolikus Kör elnöksége ezuton is kéri a kör tagjait, hogy a ma délután tartandó körmenetben minél nagyobb számmal résztvenni sziveskedjenek. Gyülekezés a templom udvarán lesz háromnegyed 6 órakor.

A római katolikus egyház nagyheti szertartásainak koronája a feltámadás ünneplése: a nagyszombat és a húsvétvasárnap. A templomi énekar jeles karnagya, Müttermüller József zenekonzervatóriumi igazgató az alkalmi műsort nagy gondal válogatta össze s beteken át készítette elő az énekkart, hogy közreműködése egyrészt az áhitatot fokozza s emellett a legkevesebb művészi igényeket is kielégítse. Néhány buzgó hívő áldozatkészségéből húsvétvasárnapján teljes zenekar fogja az énekszókat kísélni. Előadásra kerülnek: a) Szombat délután Rihovsky: a nagy „Te Deum,” Weirich: Regina coeli, Fiedler: Tantumergo. b) Vasárnap Gruber: Missa solennis, Pihert: Regina coeli, Kristinus: Tantum ergo, Cherubini: Ave Maria (solo). Gruber miséjét (op. 108) ő felsége a király jubileuma alkalmából szerezte és előadása ugy hangszerezés, mint dallamfűzése révén mindenütt a legnagyobb sikert aratta.

— *Ágyukat rendeltek.* *Bécsből* jelentik: Az utóbbi napokban nagy pénzüsszegek mentek Németországba, s ezeknek egy része az esseni Krupp gyárhoz került, a tenger alatt járó naszádok vételára fejében.

— *Megbüntetett román papnövendékek.* *Ungvárról* jelentik: Március tizenötödikén a görög katolikus papnövelde szokásos márciusi ünnepsélyét botrány zavarta meg; román kispapok nem akarták a himnusz elénekelni. Ebben az ügyben ma út össze a papnövelde tanári testülete és a tizenhárom kispapot arra ítéltek, hogy az összes növendékek előtt kötelesek énekelni a himnusz, azonkívül írásbeli dolgozatban kell kifejtetniük, hogy milyen tisztelettel tartozik minden honpolgár a magyar himnuszhoz.

— *Németország és a francia szülésznők.* *Párisból* jelentik: Annak bizonyítására, hogy mennyire szükséges Franciaországban ismét a három éves katonai szolgálat behozatala, *Matin* ma komikusan szenzációs leleplezéseket közöl, hogy milyen eszközököz folyamadott Németország Franciaország népesedésének tönkretét, le végett. Azt állítja a nevezett lap, hogy a német kormány Franciaország északi községeiben *szülésznőket tart állami pénzen,* akik magateltelhajással foglalkoznak. A szülésznők a tiltott operációkért nem kérnek pénzt, mert ezek a szülésznők a német állam hivatalnokai s direkt angyalcsinálásra hozták őket Franciaországba. A *Matin* cikke végén felsorolja az illető helyiségeket, melyekben a német szülésznők laknak s közli egyuttal névszerint a madamok listáját.

— *Nincs hely a kórházban.* Állandó fellet, melyet mindannyiszor megkap az aradi rendőrség, valahányszor elmebajost akar elhelyezni és úgy a szerencsétlen beteg, mint annak környezetét meg kell védenie az esetleges szomorú következményektől. Az éjjel két elmebajost vittek a rendőrségre és egyiket sem tudták kellő orvosi ápoláshoz juttatni, mert bezárták előttük a kórház kapuit azzal a sztereotip válasszal, hogy nincs hely. Az egyiket, özvegy Patrik Jánosné a Koszoru-utca 2. számú ház tulajdonosnőjét, aki üldözési mániában szenved és mindig millió embert lát maga körül, otthon hagyták a lakásában és most várnak, míg megüresedik egy cella a kórház elmeosztályán. A másikat Dudás Mihály pincért, akin a dühöngő téboly tört ki, a városi szegényháza szállították, hogy biztosan megbolduljon.

— *A zsinagógából.* A templomi előjáróság ezennel köztudomásra hozza, hogy az e hó 22-én szombaton este beköszöntő purim alkalmából a megilá háromnegyed hat órakor tartandó, reggel a 6^{1/2} órakor kezdődő istentisztelet keretében fog felolvastatni. Az előjáróság.

— *Nem öngyilkosság.* A napokban rendőri jelentés alapján megirtuk, hogy *Györi* Mária aradi szobaleány öngyilkossági szándékkal megmérgezte magát. Mint utólag kiderült, a rendőrség tévedett, amennyiben Györi Mária nem skart öngyilkos lenni, hanem a széngázmérgezését a véletlen idézte elő.

— *Tisza István és az aradi tőzsde.* Vasárnap alakalt meg az aradi áru és értéktőzsde, mely valószínűleg már április közepén vagy vége felé megkezdte működését. Arad kereskedővilága és gazdaközönsége nagy érdeklődéssel tekint az új intézmény működésére. Tudvalevő, hogy az aradi áru és értéktőzsde megteremtésében a tőzsde vezetőségén kívül nagy része van *Tisza István* grófnak, Aradváros országgyűlési képviselőjének, akit a múlt esztendőben küldöttség útján keresett fel Aradváros közönsége és megkérte, eszközölje ki az igazságügyminiszternél a tőzdebírószág megszervezését. *Tisza* a legnagyobb készséggel tett eleget ennek a kérelemnek és az ő belölyása következtében bamulatos gyorsasággal meg is kapta Arad a tőzdebírószágot. Igen természetes, hogy a tőzsde alakuló közgyűlésén megemlékeztek Arad képviselőjének tevékenységéről is és őt átiratban és táviratban üdvözölték. *Tisza István* gróf most *Steiner Ferenc*nek, a tőzsde érdemes elnökének a következő levelet küldte:

Nagyságos Elnök Ur! Fogadja és tolmácsolja kerem az aradi áru és értéktőzsde közönsége előtt szives megemlékezésükert naas köszönetemet. Igaz tisztelteltem vagyok Budapest, 1918. március 19. Nagyságos uram őszinte híve *Tisza István.*

Ez az iras nemcsak az elnöknek, hanem a tőzsde működése iránt érdeklődő egész közönségnek szól. Bizonyossága ea a levél annak, hogy *Tisza István* gróf Arad minden ügye iránt meleg érdeklődéssel viseltetik és nem mulasztja el, hogy választói iránt érzett szeretetet mindenkor kimutassa. Ez alkalomból rá kell mutatni arra is, hogy amíg *Tisza István* gróf Budapesten körözött el mindent az aradi tőzsde létesítése érdekében, addig *Steiner Ferenc* fáradhatatlan buzgalommal, kitartással és ügyszeretettel Aradon folytatott dicserendő akciót; fáradozását siker is koronázta, mert a tőzsde ime megalakult és működése valószínűleg nagy sikerrel jár. *Steiner Ferenc*en kívül a tőzsde két titkára, *Variassy Lajos* dr. és *Zima Tibor*, továbbá a gazdaközönség körében *Purgly László*, *Vásárhelyi Józsi* és *Ipolyi Keller Iván* agitáltak, fáradoztak, hogy a tőzstőzsde megteremtse a maga közönséget, ez a közönség valóban nagy szeretettel karolta fel az új intézményt és ezután is azon fáradozik, hogy a siker felé vezető uton tovább haladjon.

— *Kinevezés.* A magyar kir. földművelésügyi miniszter *Höhl Alajos* aradi jószágigazgató-sági segédmérnököt fizetéstelen térképezővé nevezte ki.

— *A milliomos cigányok véres kalandja.* Székesfehérvárról jelentik: A milliomos cigányok néven országsszerte ismert cigánybanda, amelynek tagjai tudvalevőleg nem kóbor cigányok, hanem morvaországi származásúak s üstföldözással keresik meg a kenyerüket, tegnap beállított *Kőszegi Mihály* sárszentmihályi vendéglőssz. Éjszakai szállást kértek a cigányok és háromszáz korona kauciót kóáltak fel a vendéglőssnek, hogy beeresse őket. A vendéglős ennek dacára félt attól, hogy a cigányok kirabolják s nem akart nekik szállást adni. Midőn a cigányok a vendéglős visszautasító szavai után sem távoztak el, hanem kérielni kezdték a vendéglőst, ez revolvért rántott, mire a cigányok elmenekültek. *Kőszegi* a menekülő cigányok után lőtt s az egyik golyó a *vajda feleségét találta, aki holtan esett össze.* *Kőszegi* ezután elment a csendőrségre s bepanaszolta a cigányokat, hogy azok őt megtámadták s ki akarták rabolni. A székesfehérvári vizsgálóbíró tegnap kiment a helyszínrre s miután megállapította a vendéglős vallomásával ellenkező fenti tényállást, *Kőszegit letartóztatták.*

— *Sz. Földessy Szerén*, Aradon előnyösen ismert hegedűművész, ujonnan szervezett női zenekarával megérkezett és vasárnaptól f. hó 23 tól kezdve minden este a *Központi Kávéházban* hangversenyez.

— A képviselő tolvajai. Mint ismeretes Wittmann Jánost, az eleki kerület országgyűlési képviselőjét fiúmei útján a vasuton meglopták, kloroformmal dolgozó vasuti tolvajok, akiket a fővárosi rendőrség Blum Lipót és Sütő György személyében letartóztatott. Minthogy a lopás a déli vasuton történt Dombóvár körül, a szekszárdi törvényszék vizsgálóbírója foglalkozott vele és ezért a budapesti ügyészség Kozák Antal és Járvás János, fogházörökkel kísértette Szekszárdra a tetteseket, akiket az ottani ügyészség át is vett. Az örök azonban azt jelentették, hogy utózbán a bűnygre vonatkozó iratok elvesztek és eltűnt egy belintázott száz koronás is, mely bűnjelszerint szerepelt. A szekszárdi ügyészség átírt az aradi rendőrségnek, hogy hallgassa ki Wittmann képviselőt, mert újból kell szerkeszteni az összes jegyzőkönyveket. Az aradi rendőrség éppen ma küldötte el az értesítést az eleki előjárásnak, hogy az ott lakó képviselővel jegyzőkönyvet vegyenek fel és most Budapestről azt jelentik, hogy a bűnygi akták nem vesztek el, hanem a tettesekkel összeajátzó, kísérő börtönörök tüntették el. Fővárosi tudósításunk az érdekes fordulatról a következőket jelenti:

A főkapitányság bűnygi osztályán ma délután óta két fogházor van őrizetben, a kikeket az a gyanu terheli, hogy a gondjukra bízott foglyok körül többrendbeli szabálytalanságokra voltak kaphatók. Kozák Antal és Járvás János, a két fogházor, a minap két zsebtolvajt kísért Szekszárdra. Magukkal vitték a tolvajok bűnygójának az iratait is és ezek az iratok — éppen ezt inkriminálják ellenük — elvesztek. Hogyan, miképen, erről a két ember nem tud fölvilágosítást adni, de a bűnygi nyomozás, a melyet a főkapitányságon Egry Péter Pál rendőrtanácsos vezet, mostanig is több gyanus és terhelt körülményt hordott össze. Megállapították ugyanis, hogy a fogházörök, a mikor a tolvajokkal kiérték a Keleti pályaudvarra, megengedték, hogy ott a foglyok hozzátartozóikkal érintkezessenek. Minthogy az örök azt vallották, hogy a bűnygi iratai a Keleti pályaudvaron vesztek el, a rendőrségnek az a gyanuja, hogy a két fogházor és a tolvajok hozzátartozói között ősz székeltetés állott fenn. Járvás ellen egyébként most már harmadszor járnak el hasonló ügyben. Néhány hónappal ezelőtt külföldre kísért egy teyencs, a ki a vasuton ugrott el tőle, majd meg ezelőtt megtörtént, hogy a budapesti ügyészség fogházának egyik cellájából éppen akkor szökött meg egy fogoly, a mikor Járvás volt az illető cella előtt szolgálatban. Ma este azonban az öröket szabadon bocsátották.

— Affér a szabadkőműves páholyházban. A szabadkőművesek budapesti Podmaniczky utcai palotájában nővér est volt szombaton. Ez a nővér est hangverseny, amin a szabadkőműves testvérek felelőségei vesznek részt és ezek a hangversenyek rendszerint igen érdekesek és nívósak. Az estély kezdetén, feltűnt egy ur, akit senki sem ismert és akinek semmiféle jelvénye nem volt.

— Uraságod melyik páholyból való? — kérdezte meg az ismeretlen idegent az egyik szabadkőműves.

— Az idegen zavarba jött.

— Szabad tudnom... kérdezte tovább a szabadkőműves és itt egy ismertető kérdést tett. Az idegen kómikus választ adott, amire kiderült, hogy nem szabadkőműves és hogy jogosulatlanul ment a páholyba.

— De hát ki ön, kihez van szerencsénk?

— Medgyaszay István építész vagyok?

— Szabadkőműves?

— Nem.

— Hogy került ide?

— Hallottam, hogy ma hangverseny lesz, eljöttem. Bocsánatot kérek.

Medgyaszay zavartan távozott a páholyból.

— Nagy Purim-estély lesz vasárnap este a Weisz fele „Erdélyi Kávéházban”, az alarcosok érdekes díjakat kapnak, míg egyéb szórakozásról egy alkalmi rendező bizottság fog gondoskodni. Jó hideg ételek, kitűnő italok és zenéről gondoskodva van.

— Az aranylopások meggátolása. A déva törvényszéken a minap öt napon monstrepor fejeződött be, regényes darab az erdélyi aranybányászok, jobban mondva aranytolvajok változata, merész életéből. Mult évben a rudai 12 Apostol aranybánya-társulat egyik tárnájába éjnek idején betört egy szervezett rablóbanda és mintegy 60.000 korona értékű aranyércet vitt magával. A megvesztegetett örök utóbb elárulták a tolvajokat, a kik így a bíróság elé kerültek. Nem mindennapi érdekességű részletekkel rendelkezett ez a bűnyör. Megismerhettük azt a bámulatós vakmerőséget és leleményességet, furfangot és elszántságot, amelylyel a bányász az aranyra veti magát, azzal a jelszóval, hogy arra neki is jussa van. Aki ismeri az erdélyi aranybányászat körülményeit és viszonyait, az legjobban tudja, micsoda eszeveszett küzdelem dül a bányatársulatok és az aranytolvajok között: a társulatok minden lehetőt elkövetnek, hogy gátat állítsanak az aranylopások áradatának, de az aranytolvajok kijátszák az aranyban vájkáló bányatársulatok fokozott éberségét is. Ez a mostani aranylopási pör, melynek 10 vad otja börtöli most a fegyházban aranyéhségét, azután most döntő lökést adott az aranybányák elhatározásának. A brádi aranybánya igazgatója, a német származású, de kiváló jó magyar Buchrucker Leonárd kezdeményezésére az aranybányák vezetői nyáron ankkétre gyűlnek össze, hogy részletes memorandumot dolgozzanak ki az aranylopások megakadályozására szükséges intézkedésekre vonatkozólag, amit azután a kormányhoz is feltérjesztenek, hogy a hatósági erő és kormányhely nyomatékot adjon határozataiknak. Mennyire fogja ez ankké csökkenteni az aranylopások számát, ez az erdélyi hegyvidékek, oláhnyomorúságok és emberi indulatok jövő títka.

— Jótékonycélú tombolaestélyek. Az Aradi Ujságírók Segélygyesülete, az Aradi Nők Otthona és a minorita templom orgonája javára három este, a husvét ünnepek alatt társas tombola estélyt rendez Csermák Ágostor, Központiszállodájának télikerü helyiségében. A díszes és több nagyobb értékkel bíró nyereménytárgyak egyrésze Lengyel Lőrinc és Bloch H. cégek kirakataiban vannak kiállítva. Egy tombolajegy ára: egy korona. Az első estély március 23-án, vasárnap, az Aradi Nők Otthona javára juttatja tiszta jövedelmét. A tombola egy pompás kivitelű kínai ezüdtől készült nagy asztali óra, melyet minden négyszáz napon egyszer kell felhuzni. Az Aradi Ujságírók Segélygyesülete estéjén az első nyeremény egy remek utszöbrönd, söriga bőrrrel és plüss bélelssel, az orgona javára rendezett estély tombolája egy kínai ezüdt pompás tea szerviz szamarral. Ezenkívül mind a három este a 2 kvinternó, 3 kvaternó, 5 ternó és 20 ambó nyereménytárgyai is mind értékes dísz tárgyak. A következő este március 24-én, hétfőn az Aradi Ujságírók Segélygyesülete, majd március 25-én, kedden a minorita templom orgonája javára rendezendő tombolaestélyek fő- és melléknyereménytárgyai is nagy tetszést keltenek a fent említett cégek kirakataiban. Tekintettel a jótékonycélra és az ünnepi hangulatra, a gondosan előkészített esti szórakozás valószínűleg nagy közönséget vonz a Központi-szálló télikerüjébe, ahol mint rendezes, kitűnő italok és ételek vannak a vendégekre a Almás Laci esőragu zenekara játszik. Asztalok lefoglalásának megrendelését a Központi szálloda portáznál lehet előjegyeztetni.

— Rendőri hírek. Ötven Szilágyi Mihályné 70 éves asszony ma a Tököli téren összeesett. Az orvosok megalapították, hogy aggsági elgyengülése van. Kórházba szállították. — Tóth Anna napszamoszó az utcán szivhaj követéshétlen összeesett. Szervi bajával összefüggően orr- és szárvérzés állott be és eszméletét veszítve, került a kórházba. — Botyá Alexandra nagyhalalmágyi koldusasszony tegnap bejött a városba, hogy valami ismerőst megkeresse. A hatvan esztendőss asszony eltévedt a városban és este a minoriták palotájának Andrassy téri bejáratánál rongyaiból készített magának agyat és ott el is aludt. Az őjárat akadt rá és bezárolták a szegényházba.

— Ötezer korona a török sebesülteknek. Budapestről jelentik: Szemere Miklós állítólag ötezer koronát adományozott a török hölgybizottságnak a török harctéri sebesültek segélyezésére.

— Köszönetnyilvánítás. Szatmári Károly ur az aradvárosi gépművek igazgatója az aradi izr. jótékony nőegylet javára 25 koronát adományozott. A nemesszív emberbaráti ténnyért ezúton mond benső köszönetet az elnökség.

— Husvétii illatszerek és locsolók legnagyobb választékban és legolcsóbban Hegedűsnél.

— Husvéth alkalmával Fischer Simon Nagy Áruházában rendkívül olcsón lehet vásárolni. Az aradi és vidéki közönség tömegesen felkeresi a Fischer Áruházat a Szabadság-tér 18. sz. alatt és mindenki igazán csak a legnagyobb meglepődéssel távozik onnan. A választék ott olyan nagy, a cikkek olyan izlésesek és az árak mindamellett olyan olcsók és az minden együtt, mint Fischer Nagy-Áruházában, csak ritkán találunk vidéki városban.

1927

— Husvét vasárnap katonazene a Fehér Kereszt téri kertjében. Tavaszi barna sör csapolás.

— Az összes párisi divatlapok Kerpelnél.

— Uj dobozgyár Aradon. Tisztelettel értesítjük a gyáros és kereskedő urakat, hogy az aradi vár fegyházában, 24 modern géppel dobozgyárat alapítottunk. Ugy az olcsó munkakerő, mint legkövetesebb gépeink kitűnő üzemszolgáltatása folytán elsőrendű minőségű munkát igen jutányosan és gyorsan szállítunk. Felkérésre árajánlattal készséggel szolgálunk. Telefonszámunk egyelőre 885. Vidéki megrendelések is pontosan teljesíttetnek. Teljes tisztelettel Ingusz és Kerpel.

— Női táskák, ridikülök, pénztárcák és más bőrárak. Footballok, footballicipők legolcsóbban Hegedűsnél.

— A legmegbízhatóbbak a Messenger-böjeb Telefon 816.

TARKASÁGOK.

(A vén pulyka.) Egyik olvasónk a következő kis történetet küldte be nekünk:

— Pulykát vett a feleségem. A pulykának azonban volt egy hibája. Szépnek szép volt, jónak is jó lehetett volna, ha véletlenül már nem lett volna tal a legzabb férfikorban. A pulyka életkorát ebéd közben úgy megamban legalább hatvan évre scháztótam.

Szemrehányólag mondtam a feleségemnek:

— Fiam, ez a pulyka vén!

A feleségem erre sirva fakadt, de én vigasztalni kezdtem.

— Fiam, azért nem kell sirni, hanem legközelebb ne vegyél vén pulykát!

— De kérek — felelte türelmetlenül a feleségem — honnan tudjam én, hogy a pulyka fiatal-e, vagy vén? Hisz nincs születési bizonyítványa!

— Az nem is kell. Látod, én felismerem, hogy melyik a vén pulyka, melyik a fiatal?

— Honnan?

— Honnan? Hát a fogakról!

— Megörültél? Hisz a pulykának nincs is fogak?

— Hát nem is a pulyka, hanem az — én fogaimról!

(Csak úgy, mint otthon) Sokat lehetne mesélni egyik aradi orvos szórakozottságáról. A derék doktor ma éppen korzózott, amikor megfogta egyik páciense:

— Jó, hogy találkoztunk — mondta — éppen az orvos urhoz készültem, mert tanácsára van szükségem?

— Ugy? — felelt előzékenyen a doktor — kérem, rendelkezésére állok. Tessék — helyet foglalni

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 21

A tavasz hivatalos első napja múltó volt névéhez. Az időjárás általában kedvező, a vetések állása kielégítő.

A gabonátízlet irányzata tartott.

NEUMANN M.

uri szabó

és. és kir. udvari és kamarai szállító

férfi-, fiu- és leánykaruha telepe

Arad.

1463

Elismert legjobb minőségű áruk.
Külön osztály mértékszerinti megrendelésekre.

Elkelt a mai piacon:

700 mm. buza	20 80—21 40
1000 mm. tengeri	10 00—12 80
(minőség szerint)	

Rozs	19 00
Árpa	20 00
Zab	20 00
Vető bikköny	18.—19.—

Az árak száz kilogrammonként koronákban értesülők.

Nagypénteken a budapesti tőzsde szünetelt.

Felolós szerkesztő:

Bolgár Lajos.

Fog-Krém

KALODONT

Szájviz

9305

NEMZETI SZÍNHÁZ

Szombaton, 1913. március hó 22-én

Nincs előadás.

NYILTTÉR.*

Könnyen fogzanak a gyermekek.

Számos anya gondokkal eltelve várja kedvencének fogzási idejét, különösen, ha a kis gyermek teste nem bír megfelelő ellenállóképeséggel. Ennek emelésére nincs jobb szer a Scott féle Emulsiónál, amint ezt az anyák ezrei bizonyítják. A Scott féle Emulsió használata gyakran már aránylag rövid idő alatt kedvező fordulatot eredményez, a gyermek frisebb lesz és minden nehézség nélkül megy keresztül a fogzási időn. A gyermekek gyakran annyira szeretik a

SCOTT féle Emulsiót

hogy a Scott féle üveget örömradiállal fogadják és így az ezen kitűnő gyermek-erősítő szerrel folytatott kúra öröm az anyának és a gyermekek egyaránt. De csak a SCOTT féle Emulsió, más nem.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszertárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld, Scott és Bowne G.m.b.H. címére Wien, VII., akkor egy gyógyszertár utján próbaportot küldünk.

Mélyen tisztelt háziasszony!

A Jól Sikerült Tésztaneműek,
A Háziasszony Büszkesége.

Kisbecskereki Terézia Lisztel

Tessék Sütni, Főzni!

A zsákok eredeti ólomzárunk és zsákjegyükkel van ellátva.

Képviselő: Dávid József ur, Arad.
Telefon 943. 772

1243

Értesítés.

1585

Értesítem a t. közönséget, hogy a tavaszi

cipő ujdonságaim

megérkeztek. Női-, férfi- és gyermekcipők nagy választékban vannak, úgy fekete, mint színes bőrből. Telefon hívásra választékot úgy helyben, mint vidékre pontosan küldök.

Telefon városi és megyei 865.

Iványi Menyhért

Arad, cipő- és ardiivat árnháza Forray-utca.

FÉRFIAKI

Fantós hírt közlök veletek!
Olvasátok amit mondom!
Komolyan gondolkodom és nyíltan beszélek.

Ingyen egy könyv

Mindazon férfiakhoz fordulok, legyenek azok fiatalok legszebb éveikben lévők, legyenek azok idősek, legyenek azok nőtlének vagy házások, mindazokhoz, akik azt a rettenetes felfedezést tették, hogy erejüket elvesztették, vagy azt, hogy nemsokára elvesztik. Amit itt mondom, éppen olyan igaz, mint igaz, mert magam átéltem azt, hogy az orvosok kijelentették nekem, hogy képtelen vagyok férfiúi és férfi kötelességemet teljesíteni. Megengedem, hogy ezen szomorú állapotomnak magam voltam oka, mert ifjúságomban olyan szokásokat vettem fel, amelyeket nem tudtam később elhagyni és amelyek végre is a teljes letöréshez vezettek. 9270

Orvosságoknak csupán átmeneti, pillanatnyi hatásuk volt, ezután rögtön ismét ugyanolyan gyenge voltam, mint előzőleg. Orvosi tanácsra sokat utaztam, felkerestem mindenféle fürdőhelyet szigorú lelkimeretes diétát tartottam, röviden, minden, minden lehetőséget megtettem, hogy csak megint visszanyerjem erőmet.

A hely szűke nem engedti meg, hogy részletekbe bocsátkozzam, csak annyit akarok elárulni, hogy végre is egy lehetőséget fedeztem fel, ami által erős lettem. Egyidővel általában véve is egészségesebb lettem. Hangulatom jobb lett, arcom egészségesebb színű, szemem nézése frissebb, idegességem megszűnt, egyszerűen minden tekintet nélkül helyreállottam. A szíves olvasó természetesen azt kérdezi, minő **büvös ital**, minő varázsszer vagy micsoda tinktura okozta ezt a csodát! S erre csak azt felelhetem, hogy alig néhány hét alatt lettem egészséges anélkül, hogy valami orvosságot szedtem volna. Ép oly kevéssé használtam az u. n. villamos övet vagy másfajta apparátust.

Az általam követett módszer hibátlan.

Állandóan erős maradtam utána. És így van ez minden férfival, aki ezt a módszert használta. Közlelőbb talá! Ön egy broszurában, amelyet egy híres specialista, Dr. Hajos, a budapesti magy. kir. tudományegyetem professora írt és amely megbecsülhetetlen egészségügyi tanácsokat tartalmaz: ez a könyv már sokakat helyreállított, amellyel utamat nyújt ideggyengeség és más, neurasthénia állapotokra visszavezethető betegségek elkerülésére. Megmutatja a helyes utat az idegrendszer erősítésére, az ifjúság és teljesítő képesség visszanyerésére, az egészség és életboldogsághoz.

Ezt a könyvet ingyen küldi 40 fillér előzetes beküldése mellett árcsereben zárt c-műküllő borítékban.

FRITZ ARNDT G. m. b. H. Berlin S. O. 33. Abt. 619.

Névjegyek

színes kivitelben készülnek az ARADI NYOMDA RÉSZVENYTÁRSASÁG könyvnyomdájában.

Sirolin "Roche"

biztos, hatásu tartós köhögésnél,
a légutak hurutainál, hörghurut és asthmánál.
Influenza és tüdőgyulladások után a jóízű
Sirolin "Roche"-al való hosszabb kúra megvéd az összes
ártalmas következményektől. SIROLIN, Roche oldólag és
fertőtlenítőleg hat; elősegíti az étvágyat és emésztést.
Szíveskejjék a gyógyszertárakban határozottan Sirolin "Roche"-t kérni.

Nyiltér.

Legnagyobb
választék

husvétii illatszerek és öntözők-

ben. Francia és angol
illatszer ujdonságok,

valamint
husvétii nyulak
és tojásokban
s más husvétii
ajándékokban.

HEGEDÜS MAGYULA

kefe-, pipere-, illatszer- és bőr-
diszmiáru kereskedésében

Aradon, Andrásy-
tér 16. Telefon 506.

Mauthner magvak

u. m. lucerna, lóhere, fű, takarmány-
répa, kertvirág és az összes itt fel
nem sorolt magvakat napiárban; ugyszin-
tén friss töltésű ásvány- és gyógy-
vizek, valamint

Naponta friss pörkölésű legfino-
mabb „Japan“ kávé nagyban és
kiosnyben kapható

Färber Lajos

fűszerkereskedésében
Arad, a „Fekete kutyához.“
Alapított 1832. évben. Telefon 311.

4564—1913. kh. sz.

Hirdetmény.

A szabad közlekedés akadályainak elhárítása
tárgyában alkotott 12757—408 1884. számú és
a m. kir. belügyministerium 61369—1884. sz.
intézkedésével jóváhagyott szabályrendelet 7. §-a
értelmében figyelmeztetem az érdekelteket,
hogy boltornyókat csak úgy alkalmazzanak,
hogy azok feszítő és támasztó rudjai a gya-
logut színvonala felett 2.20 méter magasság-
ban essenek. Az ernyőket lekötni, azokra tár-
gyakat kiaggatni tilos. A kinyúló csimtáb-
lák 3 méternél vagy az utcai lámpák lán-
gjánál alacsonyabban ki nem függeszthetők és
azok a faltól 80 cm.-nél kisebb nem nyulhatnak.
A kik ezen szabályrendeletet megszegik
a 9. §. értelmében 4 koronától 50 koronáig
terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság
esetén 12 órától 3 napig terjedhető elzárással
lesznek büntetve.

Arad, 1913. évi március 4-én.

Gréc Nándor
főkapitány.

3564—1913. kh. sz.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. Kereskedelmügyi Minis-
terium 85290/1912. szá-
mu körrendelete alapján
közhírré teszem, hogy az
új német birodalmi biz-
tosítási törvény életbe
léptetésére vonatkozó
rendelkezések közt az a
határozmány foglaltatik,
hogy ha a megállapí-
tott baleseti, illetőleg
rokkant biztosítási jára-
dék a régi, nem pedig
az új jogszabályok sze-
rint szünetel, az új né-
met birodalmi biztosí-
tási törvény szabályai
irányadóak és ily esetek-
ben új határozat ho-
zandó.

Felhívom ennéltogva
mindazokat a munká-
sokat, akik Németor-
szágban dolgozva ott
balesetet szenvedtek és
Magyarországra költözé-
sük folytán baleseti vagy
rokkant járandóságukat
elvesztették, hogy a já-
radékot megállapító vég-
zéssel f. é. május hó
15-ig hivatalom iparügyi
osztályánál jelentkezze-
nek, a hol a továbbiakra
vonatkozó felvilágosítást
einyerik.

Arad 1913. február hó
25-énGréc
főkapitány.

Használt
ólom
megvételre
kerestetik.

A Luxus Garage
csukott és nyitott**Béautói**

Telefonszám 826.

ugy helyi, mint vidéki turákra legméltá-
nyosabb árban a közönség rendelkezésére
álinak. — Legmegbízhatóbb Boyok ugyan-
csak fenti telefon szám alatt rendelhetők.
Szolgálat reggel 6-tól éjjeli 12 óráig. Iroda
garage József főherceg-ut 17. 744

Eredeti Styria gyárt-
mányu Globus és He-
likai-Premyer 481**kerékpárok**olcsón és kedvező fizetési
feltételek mellett kaphatókKalmár Józsefnél
Arad, Salacz-u. 2. sz.**Parfumerie „Hez“ illatszertár.**Háztartási, kozmetikai és kőszerezési cikkek nagy raktára. Nagyban és kicsinyben.
Budapest, VIII., Losonci-utca 13/vb.

Olcsó reklámhét. 1 kor. 50 filléres alkalmi csoport, kizárólag március hó végéig ér-
vényes. 1 nagy üveg valódi francia virágparfüm (bármely illatban), 3 darab valódi
francia virágzappan (bármely illatban, Rombouillet-gyártmány), 1 üveg legfinomabb
brillantín, 1 darab angol tapasz nikkelartóban, tehát összesen 6 darab 1 kor. 50 fillér.
Portó 20 fillér. 2 kor. 60 filléres alkalmi csoport, kizárólag március hó végéig érvényes.
3 üveg valódi francia parfüm (bármely illatban), 3 darab valódi francia szappan (bár-
mely illatban, Rombouillet-gyártmány), 1 üveg brillantin (bármely illatban), 2 darab
angol tapasz nikkelartóban, tehát összesen 9 darab 2 kor. 60 fillér. Komoly ajánlat,
kizárólag reklámcélokat szolgál anélkül, hogy részünkre hasznót biztosítsa.
Postal szállítások naponta eszközölköttek utánvét mellett. Csomagolási költséget nem
számítunk. 4 koronán aluli megrendeléseknél a pénz előre beküldendő (lehet helye-
gekben is) 40 fillér portódíjjal.

16 oldalas illatszer- és háztartási értesítőnkét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

A tavaszi idény alkalmából

ajánljuk a vásárló közönség szives
figyelmébe legjobb minőségű és
legdivatosabb saját készítményü
uri, női és gyermek
cipőinket
szolid, szabott árak mellett. Ki-
váló tisztelettel:

Aradi cipészek
termelő szövetkeze-
te, mint az Orsz. Központi Hite-
szövetkezet tagja. 1514

ARAD, Szabadság-tér.
Telefon 474. A „Piros csizmához“.

TELEFON 410.

WINKLER JÓZSEFszőlővessző és szőlőoltvány termelő
ARAD Batthyány-u. 11.

Van szerencsém a t. szőlőbár-
tokos urak szives tudomására
hozni, hogy az évi terméséből
nagy mennyiségű kiváló szép faj-
tisza dus gyökerzetű bor és
csemegefajta

szőlőoltvány

ugyszintén szőlők pótlására kiválóan al-
kalmas 1 és 2 éves gyökerező Riparia
Portalis szőlővessző kerül eladásra mér-
sékelte árak mellett. Bővebb felvilágosítá-
ással és árajánlattal szivesen szolgál

WINKLER JÓZSEF ARAD,
BATTHYÁNY-UTCA 11. 571

Hölgyek figyelmébe.

Üzletemet felosztatom,
végkiárusítást rendezek (a volt Békésy és
Schweiger Fischer Eliz-palota udvarhelyisé-
gében) Andrassy-tér 20. szám alatt.

Nyári modell kalapokban, tollakban prölözök, selymek, szalagok, virá-
gok, bársony, mallin, gáz stb. végben és méterenként. Mivel csak rö-
vid ideig tart, kérem a n. é. helybeli és vidéki hölgyeket, szives párt-
fogásukat a legolcsóbb bevásárlásra

1391

Major Julia.

437

Raktár és képviselet:
SZEMZŐ ARMIN
áruügynökségénél Aradon.
Telefon 592. szám.

Értesítés!

A n. é. hölgyközönség szives
figyelmét felhívom a Révai- és
Fábián-utcák sarkán levő

női ruha készi- tészalonomra,

ahol a legújabb angol- és francia
divat szerinti ruhák elkészített-
nek pontos kivitelben jutányos
árért. 1609

Szives pártfogást kér

T. Taróczy Blanka.

Kiadó irodahelyiségek!

Az Aradi Ipar- és Népbank

Szabadság-tér 18. számú házában
több irodának alkalmas helyiség

9106
november hó 1-ére kiadó.
Értekezni lehet a bank igazgatójával.

Pichler Sándor írógépvállalata.

Hasszinger-utca 5. szám alatt. Telefon 308. szám.
L. C. Smith & Bros. amer. írógép vezérképviselete.

Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, hogy
írógép-vállalatommal kapcsolatosan mindenféle

**gépírási-,
sokszorosítási- és
fordítási munkát**

1875

jutányos árban és teljes felelősséggel vállalom.

Pichler Sándor papirkereskedése és írógépvállalata
Szabadság-tér 1. és Hasszinger-utca 5. sz.

Ingtalanforgalmi és Par-
cellázó bank Arad, Pe-
tőfi-utca 1. sz. Telefon
861. Pécskai-ut 15. sz.
(volt br. Bánhidyttelek) el-
adunk kiváló fekvésű

háztelkeket

olcsó áron, előnyös kölcsön-
nyújtással, vagy 5 évi
részletfizetésre. Telke-
inkre igen előnyös építési
kölcsönöket is adunk.
IV-7717.

Értékesítési iroda
és vevőhelyek

Értéktárgyakban

arany és ezüst érmékben, Arad
legnagyobb óra- és ékszerkereskedés

Deutch Izidor

arany és ezüst érmék
Ketter-lászló-utca. Miskolc-utca.

Zs. Legelődvölgy

arany és ezüst érmék, gyémánt
és brilliáns tárgyak a legmagas-
abb aron megvételre. Vagy
más tárgyakra átcsere lehetnek.

Telefon 350. Telefon 350.

Első aradi villanyerőre berendezett varroda.

STERN CECILIA

divatárúházában ARAD, Forray-u. 2. sz.

Nagy választék tavaszi újdonságokban u. m.: aljak, blusok, pongyfák,
kosztümk és lüsterkabátokban, ugyisint gyermekruhákban.

1715

Kosztümk mérték után 6 óra alatt és gyászruhák 4 óra alatt készülnek.

Első aradi villanyerőre berendezett varroda.

WEISZ ÉS BENJAMIN, ARAD

Telefon: 635.

Andrássy-tér 22. szám.

Telefon: 635.

**A tavaszi idényre gyermek- és női harisnyák minden színben megérkeztek vala-
mint gyermekruháik, rajzolt madeira és richelien párnák, terítők és bluzok.**

Tanulóleányok

heti fizetéssel

könyvkötészetünkbe
felvétetnek.

Batthyányi-utca 16. szám alatt
egy szép

I. emeleti lakás

mely áll: 3 utcai, 2 udvari, elő-
és fürdőszobából, valamint min-
den hozzátartozó mellékhelyiségek-
ből, folyó évi

május 1-re kiadó.

Bővebbet: Funkelstein-iroda,
Petőfi-utca. 1088

Nagymennyiségű

maculatura
eladó.

Millió

ember használja

Köhögés

rekedtég, hurut, elnyálkásodás torok-
hurut, fullasztó és görsős köhögés
ellen a 6251

**Kaiser-féle
mellpasztillát**

„3 fenyőjegygyel”

6100 bizonyítvány orvosoktól és
magánemberek elismerő le-
vele a legjobb ajánlás a
biztos sikerre és közkedvelésre. —
Egyetlen hasonló készítmény sem tud
ilyen hatást elérni. Különösen kelle-
mes és jóízű cukorka. — 20, 40 és 60

filléres dobozban.

Kapható: Gutori Földes Kelemen, Hajós
Arpád, Rozsnyai Mátyas, Breuer Fülöp, Voj-
tek Kálmán, Krebs Géza, Berger Gyula,
Vajdits György, Gécs László, Gótz Károly,
Bernát János, és Ring Lajos gyógyszeria-
rban Arad. Hanzs Nestor drogeria, Vojtek
és Weisz drogeria, „Angyal” drogeria Arad.
Zombory János gyógyszeria a Szent-
háromsághoz Újszentanna, Adler gyógytár-
ban M.-Pécska, Ors Rezső Pankota, Teffert
Károly gyógyszeria Elek, Krausz Elemér
gyógyszeria Glogovász, — Zsigmondovics
Géza, Iris gyógyszeria Lippa, Roxim János
gyógyszeria Ó-Pécska és Székely Zoltán
gyógyi zertára Csérmő, Bauer K. gyógyszer-
tára Kevermea, Dr. Stodolni Dezső gyógy-
szertára Újrad.

Minden vevőnk bármily csekély vásár-
lásnál is egy finom Sachet-et kap ajándéku.

Kusvétra

Parfüm

Saison újdonságok

és öntöző illatok csavardugós üvegekben
30 fillértől 40.— kor.-ig óus választékban.

Segnagobb raktár a legfinomabb francia,
angol és magyar

illatszerekben

Vojtek és Weisz

drogueria és parfümeria üzlete ARAD.

Autó-olaj!

Autó-Benzin!

Autó-carbid!

Autó-tömitők!

Autó-gyapot!

és összes műszaki cikkek nagy-
bani raktár **KLEIN ADOLF**

Arad, Boros Beni-tér 11. Telefon
számok 41, 899. Árjegyzék ingyen.

1342—1913. tkv. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A világi kir. járásbíróság,
mint tkvi hatóság közhirre teszi,
hogy az újszentanna népbank r.
t. és a csatlakozottaknak kimon-
dott Scherer Andrásné és Pavlo-
vics Constantin végrehajthatóknak
Brunner András végrehajtást szen-
vedők elleni 1250J kor. 526 kor.
82 fill. és 140 kor. tőkekövetelés
és jár. iránti végrehajtási ügyében
az árverést az aradi kir. törvény-
szék illetve a világi kir. jbiró-
ság területén levő, Világos község
határában fekvő a világi 107.
számu tkvi A. L. 1—2. sor 223.,
224. hrsz. össz. beltelkes ház és
5515. hrsz. kenderföldre 67 kor. 23
fill., mintezennel megállapított kiki-
áltási árban elrendelte és a fentebb
megjelölt ingatlanra az 1913. évi
április hó 24-ik napján d. e 9 óra-
kor a világi kir. jbiróság, mint
tkvi hatóságnál (I. sz. ajtó) meg-
tartandó nyilvános árverésen meg-
állapított kikiáltási ár 2/3-an alul
eladatni nem fog.

Árverezni szándékozők tar-
toznak az ingatlan becsárának
10% át bánatpénzül készpénzben,
vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42.
§-ában jelzett árfolyammal számi-
tott és az 1881. évi november hó
1-én 8383. szám alatt kelt igazság-
ügyminiszteri rendelet 8. §-ában
kijelölt óvadékképes értékpapirban
a kiküldött kezéhez letenni, avagy
az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a
értelmében a bánatpénznek a bíró-
ságnál történt előleges elhelyezésé-
ről kiállított szabályszerű elismer-
vényt átszolgáltatni; az árverési
vevő tartozik nyomban a bánat-
pénzt a vételár 10%-áig kiegészíteni.

Világos, 1913. évi január hó 13.
Kir. jbiróság, mint tkvi hatóság.

Povolni s. k.
kir. jbiró.

1921

Pathefonok

Pathe-fonok a legújabb fel-
vételek, kedves katonai felvételek
mellett kapható

Coch Dánielné

Arad, Deak Ferenc-utca 42. sz.
Kékes Kereszt-től szemben.

Aki jó és olcsó ruhát akar
az ünnepekre venni, az for-
duljon teljes bizalommal

Holtzer József

ARAD, Vörösmarty-u.
1. szám alatt levő

férfi- és fiuruha áruházához, hol divatos és jó anyagból készült min-
dennemű öltönyök és kabátok még nem létezett olcsó árban vásárolhatók.

Pejskár Testvérek

hentesárú és huskonzervgyár sonka kivitele Politz a/M. Böhmen keres egy jutalékos képviselőt ki huskülönlegességi üzletekben kereskedőknél és henteseknél jól van bevezetve. — Ajánlatok közvetlen a fenti céghez intézendők. 9427

Arad

legélénkebb helyén

Andrássy-ter 20. sz. alatt

üzlethelyiség**kiadó.**

Bővebbet Glasner cégnél

Budapest, VI., Király-utca 56.

9145

Olcsó cipők!

Tisztelettel értesitem a n. é. községet, hogy több ezer pár

honi gyártmányu cipőt

sikerült olcsón bevásárolni és azokat

rendkívüli olcsó áron

1930 árusítjuk el, így kinek jó és olcsó cipőre van szükség, forduljon bizalommal

Szabadság-tér 15. sz.

(volt Binéth-féle üzlet.)

Lapkihordó pár**felvétetik**

az Aradi Közlöny kiadó-hivatalában.

Nagy látványosság az Óvár-téren!

Megérkezett a régi jóhírnévű

Cirkusz Donnert

és ma este tartja

nagy megnyitó előadását.

Saját villany-telep. Eső és szél ellen felszerelt sátra 4000 lelek befogadó képességű.

Teljes komfort! — Gazdag családi műsor! — 20 betanított ló!

Legujabb attrakciók! — **KIGI** és **KOKO** kacagató Augusztok. * * * *

Vasárnap

1931

2 nagy előadás új műsorral.

Délután 4 órakor mérsékelt és este 8 órakor rendes helyárral.

Aki kellemesen óhajtja a Husvétii ünnepeket tölteni az menjen a cirkuszba!

7120—1913. szám.

Az aradi m. kir. államjósáigazgatóságtól.

Versenytergyalási hirdetemény.

Az aradi m. kir. jósáigazgatóság nyilvános írásbeli versenytergyalást hirdet a következő munkálatokra.

Tétel száma	Megnevezés	A kincstár által engedélyezett összeg		A hitközség fizet a kézi és írás nap számok megváltására	
		Kor.	f.	Kor.	f.
I. 1913. év április hó 21 én.					
<i>Temesvármegyében.</i>					
1	Cseralján (Tranau) r. k. lelkészlak javítására ...	836	18	60	47
2	Ujbessenyőn a r. k. templom és lelkészlak javítására ...	1.451	63	69	29
3	Szakálházán a r. k. templom javítása, melléképület rendbehozása és kut építésére ...	1.939	85	163	64
4	Dettán a r. k. lelkészlaknál javításokra ...	1.367	58	80	83
5	Temeshidegkúton r. k. templom javítására ...	6.688	01	632	76
6	Gizellafalván községhez és jegyzői lak építése	36.958	80		
II. 1913. év április hó 22 én.					
<i>Aradmegyében.</i>					
1	Magyarpécskán a r. k. templom javítására ...	9.106	8	1.334	28
2	Almáskamaráson óvoda építésre ...	21.361	83		
3	Németperegen iskola építés két tanterem, egy tanítói lakkal ...	24.250	04		
3a	Fakerten iskola építés két tanterem és egy tanítói lakkal ...	24.814	14		
<i>Krassó szörény vármegyében.</i>					
4	Temesszlatinán r. k. templom javítására ...	1.290	01	118	48
5	Orsován a r. k. templom és lelkészlak javítására	1.195	47	67	84
6	Mehádóán a r. k. lelkészlak javítására ...	2.398	55	89	57
7	Nőrincse-telepen II-ik iskola építésére ...	17.007	86		
III. 1913. évi április hó 23 án.					
<i>Torontál vármegyében.</i>					
1	Garaboson r. k. lelkészlaknál új építkezés és javításokra ...	4.575	39	485	55
2	Galagonyáson a r. k. lelkészlak átépítésére és a templom javítására ...	13.383	88	929	27
3	Bogárosi r. k. lelkészlaknál javításokra ...	2.009	88	125	96
4	Pancsován a kincstári ispánlakáshoz melléképület átépítése és egyéb munkákra ...	3.641	08		
5	Felsőmuzslyán egy iskola építésére ...	17.437	73		
<i>Csanád vármegyében.</i>					
6	Ref-Kovács-háza községben egy új óvoda építésére	22.343	93		
7	Kunágota községben egy új óvoda építésére ...	21.851	28		
IV. 1913. évi április hó 24-én.					
<i>Bács vármegyében.</i>					
1	Dunabölkényben a r. k. templom javítására ...	1.362	65	111	50
2	Szépligeten a r. k. templomnál és lelkészlaknál javításokra ...	1.000	68	67	77
3	Kucorán a r. k. templom és lelkészlak javítására	1.194	75	70	87
4	Paripáson a r. k. templom és lelkészlak javítására ...	1.698	44	250	40
5	Bácskerteszen a r. k. templom javítására ...	1.119	77	118	23
6	Csonoplyán a r. k. lelkészlak javítására ...	1.431	25	152	76
7	Ószivacson a r. k. lelkészlak javítására ...	1.509	28	89	82

Az írásbeli zárt ajánlati versenytergyalás Aradon a m. kir. jósáigazgatóság hivatalos helyiségében a fent kitett napokon délelőtt 9 órakor fog megkezdetni és megtartatni, mely időpontig a zárt írásbeli ajánlatok ugyanott adandók be.

Az ajánlat minden egyes munkára külön-külön teendő.

Az ajánlattevő tartozik az általa megajánlott összeg 5%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban valamely királyi adóhivatali pénztárcával bantpénz gyanánt befizetni és az erről szóló nyugtát ajánlatához csatolni.

Az ajánlatban a megálapított összeg számokkal és betűkkel világosan kiírandó.

A költségvetés és az árlejtés, valamint az általános és részletes feltételek Aradon a kir. jósáigazgatóság műszaki osztályában a hivatalos órák alatt (délelőtt 8—2 óráig) megtekinthetők.

Elkészett vagy utóajánlatok, valamint táviratilag bejelentett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A beadott ajánlatok azonnal bizottságilag felbontatnak, mely eljárásnál ajánlattevők jelen lehetnek. Ajánlattevők ajánlataikért 30 napig kötelezettségben maradnak.

Az aradi m. kir. jósáigazgatóság fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, — azok összegére való tekintet nélkül — szabadon választhasson.

Kelt Aradon, 1913. évi március hó 18-án.

Magyar királyi Államjósáigazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

„Édes barátom”,
vigasztallak bínatodban, 1911. óta kúségesen követed drága párom, mindent elkövetsz, csak összejöhes vele, nem félsz a nagy tengertől? Figyelmeztetek, el ne ragadjon a haborgó tenger. 1932

ELLÁTÁS.

Weitzer János-utca 13.,
6. ajtószám alatt, jó izletes házi koszt kapható, házhozi kihordásra is. 1901

ÜZLETEK.

Eladó vegyeskereskedés.
3000 lelket számláló és nagy környékkel bíró román ajku községben, hol csak két üzlet áll fenn, elsőrendű üzlet, mely korlátlan italméréssel van kapcsolatban kedvező feltételek mellett átadó, esetleg házzal együtt eladó. Bővebbet a tulajdonosnál: Ponta Demeter Temeskövesd. Temes megye (u. p. Aga.) 1745

INGATLAN.

Vécsey-u. 16. sz.
ház szabad kézből eladó. 1641

Eladó házak.
Angyal-utca 20a. sz. adómentes sarokház, jóforgalmu szatocsüzetlet; Angyal-utca 25a. sz. ház, 20 év óta fennálló szatocsüzetlet, eladó. 1661

ALKALMAZÁST KERES.

Intelligentes
deutsches Fräulein, geprüfte Lehrerin, sucht Posten als Erzieherin in nur feines Haus. Gefl. Anträge an die Administration d. Bl. unter „R. H.“ 1935

ALKALMAZÁST NYER.

Tíztestes
14-15 éves jó házból való fiatal hentes-tanoncnak felveszek. Tógyer Péter hentes, Boros Beni-tér 15. 1812

Tanuló felvétetik
Hoffmann Ottó fűszer- és csemegéüzletében Arad, Szabadság-tér 20. 1863

Kövácsmestert
keresek, esetleg inással 1000 magyar holdas gazdaságomba. Kornstein Ernő temesfűzkuti gazdasága, posta „Ujarad“ 1911

Egy lapkihordó pár
felvétetik az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Tanulócsányok
női ruha varráshoz esetleg fizetéssel felvétetnek Varjassy Lajos-utca 150. sz. alatt, (volt Választó-utca). 1712

OKTATÁS.

Kereskedelmi szaktanfolyam,
mely már 5 éve áll fenn, újabban a „Gyakorló gyorsírók társasága Budapesti“ szakfelügyelete alatt áll és vizsgálatok is a fenti egyesület által kiküldött bizottság előtt történnek. A gyorsírást továbbra is László Lipót ur okl. gyorsírás-tan. adja elő. Március hó 1-én új tanfolyam vette kezdetét mérsékelt tandíjakkal. Beiratkozni még mindig lehet. Végzett növendékeim részére az állásközvetítés díjtalan. Telefon 5-18. Ziffer Sándor, Andrassy-tér 21. szám. I. emelet. 718

LAKÁST KERESNEK.

A nyári időnyre
keresek a hegyalján egy butorított szobát két személy részére esetleg ebédkosztal, vagy közös konyhával. Ajánlatokat „Nyári időny“ jelige alatt a kiadóhivatal továbbítja. 1922

KIADÓ LAKÁS.

Egy parkettás
utcai lakás II. em. 3 szoba, fürdőszoba mellékhelyiséggel Szabadság-tér 5-6 sz. kiadó 1607

Egy utcai
és egy udvari szobából álló garcon lakás kiadó. Apponyi Albert-körút 1. sz. alatt.

Modern
földszinti lakás, mely áll 5 szobából, előszobából, csukott folyosóval és minden egyéb hozzátartozóból 1918. május hó 1-re gróf Apponyi Albert-ut 1. sz. alatt kiadó.

Az Andrassy-téren
az első emeleten intézetnek esetleg divatsalonnak alkalmas utcai lakás május 1-re kiadó. Bővebbet a kiadó hivatalban.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Cseplőgarnitúra
Clayton & Shuttleworth fele gyártmány 8 lóerős használt, motorosgarnitúra 6 és 16 os készlet, még használt, igen előnyös feltételek mellett eladó. Burza Testvérek gépkereskedő cégnél Arad, Boros Beni-tér. 1893

Huuvétra!
Remek imakönyvek. Legszebb ifjusági iratok és mesékönyvek felárban. Gyönyörű ujdonságok levélpapírban, finom és olcsó szent-táj., és genreképekben. Ajándék tárgyak meglepő jutányos árban. Krausz Paulin szi ház épület. 1211

Tölgy szőlőkarók
7 láb hosszú és kerítés-oszlopok aradi raktáramból kicsinyben, waggonszámra, lippai állomástról, előnyös árban szállítok Braun Ede fakereskedő Arad, Béla-tér. Telefon 554. 1707

Egy „Marta“ automobili

4 hengerű, téli és nyári karosseriával, igen szép és kifogástalan jó, majdnem új, 20 HP., 6 üléses, potom áron, 6600 koronáért sürgősen eladó. Cim a kiadóban. 1461

7 láb hosszú,

száraz, igen szép hasított tölgy-szőlőkaró kapható és waggonszámra megrendelhető Arad, Nagyvárad-ut 78. sz. a. fakereskedésben, telefonon 678. sz. alatt. 1925

Eladó

kávéház vagy vendéglő elé vasvirágládák sodronyszöveggel és korlattal ellátva, Boros Béni-tér 20. sz. 1897

Karfiol,

Masanszki alma olcsó árban kapható Deák Ferenc-utca Fehér Kereszt-épület, Galler Anna. 1483

Eladok

1000000 oltani való portalis I. osztályu vesszőt, 260000 ültetni való portalis, 100000 oltáshoz európai vesszőt. Popescu János Magyarád. 1893

KÜLÖNFÉLE.

Cseréptégla,

őrlőmalom-gyár Kávnán (Arad m.) azonnal kiadó. Bővebbet Vadas Jenő főhadnagynál Magyar-u. 28. 1767

Párisi divatalbum

a legújabb 800 tavaszi eredeti francia színes modell-képpel K 250 kaphatók Pichler Sándor könyv-és papírkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. Telefon 808. 5311

Az Andrassy-téren az első emeleten irodának, vagy divatsalonnak alkalmas utcai lakás május 1-re kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban

Takszámoteres
Bér-autok
Telefonszám
816
2281

Szolgálat: reggel fél 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. m.

Hirdetmény.

Vegyeskereskedés, 4 szobás lakással, pince, istálló, szinek, jégverem, jéggel, tekepálya, 30 hold föld, 3 nagy gyümölcsös kert, gazdasági eszközök, más üzlet átvétele miatt 6 évre azonnal bérbeadó, az üzletnél korlátlan italmérési jog és dehánykiszáruda is van, sok melléküzletet is lehet csinálni, évi forgalom 60 ezer korona. 1924

Értekezhetni

Stern Mátyás
Biharszenes posta
Bondoraszó Bihar megye.

Gyakorlott nős

irodaszolga
kerestetik
a Mezőhegyesi
Czukorgyárba,

1935

hova ajánlatok is intézendők.

Horgony-Syrup. Sarsaparilla
Horgony-Liniment. Csepki csempe.
A Horgony-Pain-Expeller pótka
Fájdalomnyhító bedörzölés
meghűlésnél, rheumánál, térfagyásnál stb.
Horgony-Vas-Albuminat.
Tinktúra.
Vérmelegítő és szilárdító. - Üvegje 1.00 kor.
Használatok
a legújabb gyógyszerészetben vagy kórházban!
RICHTER dr. az „Arany orvostudomány”-ban elismert professzor
(A. Dicsőbetsérettel és) gyógyszerésztől.

Raktár Magyarországon: TÖRÖK JÓZSEF
gyógyszertár, Budapest. 9301

RADÓ GYULA

NŐI FELÖLTŐ ÁRUHÁZÁBAN

==== ARAD. ====

A TAVASZI ÚJDONSÁGOK

TELJES VÁLASZTÉKBAN MEGÉRKEZTEK. U. M.:

Angol raglanok,
Női divat felöltők,
Selyem- és Etamine-
köpenyegek,
Leánykabátok,
Gyermekfelöltők,

Angol kosztümök,
Troteur kosztümök,
Gyermek ruhák,
Divat blusok,
Pongyolák,
Divat aljak.

Gyászruhák és gyászbluzok.

Szabott árak!

1387

Telefon 238.

Husvétii illatszerek és öntözők

30 fillértől kezdve minden árban.

Angol és francia illatszerújdonságok

eredeti üvegekben 2 koronától, 50 koronáig.

Sulyszerinti illatszerek, eredeti angol és francia gyártmányok:

1 deka —.50, —.70, 1.—, 1.20, 1.50, 2.— és 3.— korona.

HANZU NESTOR drogeria és illatszer-üzlete
a Vöröskereszt-hez

ARAD, Weitzer János-utca 2.

Telefon szám 455.

1859